

“Van pixels tot perspectieven: ADHD op TikTok”

Een onderzoek naar de weergave van ADHD op TikTok door jongvolwassenen

Studente: Jolijn Pruis
Studentnummer: S5730341
Opleiding: Master Pedagogische wetenschappen – track
Orthopedagogiek

Code studieonderdeel: PAMA5166

Onderwijsinstelling: Faculteit der Gedrags- en Maatschappijwetenschappen,
Rijksuniversiteit Groningen

Eerste beoordelaar: Laura Batstra
Tweede beoordelaar: Mijntje ten Brummelaar
Voorleggen aan ethische commissie: Ja

Datum 1e versie: 26 mei 2024
Aantal woorden: 11.396

Samenvatting

De diagnoses van en behandelingen voor Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD) nemen toe. Eén van de oorzaken voor deze trend lijkt de groeiende populariteit van het sociale-mediaplatform TikTok onder jongvolwassenen. TikTok fungeert als een platform waarop onder andere informatie over ADHD wordt verspreid en besproken. Het doel van dit onderzoek is inzicht krijgen in hoe jongvolwassenen ADHD weergeven op TikTok, om zo eventuele misvattingen te identificeren en gerichte voorlichting te ontwikkelen. Door middel van een word frequency analyse zijn 100 getranscribeerde TikTok-video's over ADHD geanalyseerd. Opvallend in de resultaten is dat slechts twee van de meest voorkomende woorden over ADHD, 'attention' en 'distracted', overeenkomen met de DSM-5-criteria voor ADHD. De overige woorden, emoties en gedragingen in de video's komen niet overeen met deze criteria, wat een oprekking van de definitie van ADHD laat zien. Dit wordt concept creep genoemd. Een belangrijke bevinding is ook het frequente voorkomen van het woord 'confused' in de video's, wat suggereert dat verwarring een prominent aspect is van hoe jongvolwassenen ADHD ervaren en delen op TikTok. Verder blijkt uit de analyse dat de meeste TikTok-video's ADHD op negatieve wijze weergeven. Opvallend hierbij is dat deze negatieve aspecten vaak op humoristische wijze worden gepresenteerd. Praktische aanbevelingen omvatten het vergroten van bewustwording en het bestrijden van misinformatie over ADHD onder TikTok-gebruikers. Dit kan worden bereikt door wetenschappers de juiste informatie te laten verspreiden op TikTok en educatieve trainingen in mediawijsheid op school. Bovendien is het belangrijk om online gemeenschappen te bevorderen die een veilige en ondersteunende omgeving bieden voor jongeren met ADHD om steun en verbondenheid te bevorderen.

Abstract

Diagnoses and treatments for Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD) are on the rise. One of the reasons for this trend appears to be the growing popularity of the social media platform TikTok among young adults. TikTok serves as a platform where information about ADHD is shared and discussed. The goal of this research is to understand how young adults portray ADHD on TikTok to identify common misconceptions and develop targeted educational material. A word frequency analysis was conducted on 100 transcribed TikTok videos about ADHD. The results revealed that only two words, 'attention' and 'distracted', align with the DSM-5 criteria for ADHD. The other words, emotions, and behaviors in the videos do not match these criteria, indicating a broadening of the definition of ADHD, known as concept creep. An important finding is the frequent occurrence of the word 'confused' in the

videos, suggesting that confusion is a prominent aspect of how young adults experience and share ADHD on TikTok. The analysis also shows that most TikTok videos negatively portray ADHD, often presenting these negative aspects humorously. Practical recommendations include increasing awareness of factual information and combating misinformation about ADHD among TikTok users. This can be achieved by having scientists spread the right information on TikTok and through educational training in media literacy at schools. Additionally, it is important to promote online communities that offer a safe and supportive environment for young people with ADHD to foster support and connectedness.

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	2
Abstract.....	2
1. Inleiding.....	5
2. Theoretisch Kader.....	8
2.1 Voor- en nadelen ADHD classificatie.....	8
2.2 Toename ADHD classificaties en behandelingen.....	9
2.3 Rol dominante biomedische perspectief.....	10
2.4 Psychosomatische sociale besmetting.....	12
2.5 De rol van TikTok.....	13
3. Methode.....	14
3.1 Onderzoeksdesign.....	14
3.2 Onderzoeksmethode.....	14
3.3 Dataverzamelmethode.....	15
3.4 Data-analyse.....	16
3.5 Participanten en ethische overwegingen.....	17
4. Resultaten.....	18
4.1 Gebruikte woorden.....	19
4.2 Geobserveerde gedragingen en emoties.....	26
4.3 Opvallende bevindingen.....	32
5. Conclusie en discussie.....	34
5.1 Conclusie.....	34
5.2 Discussie.....	34
5.3 Sterke punten en beperkingen.....	38
5.4 Aanbevelingen vervolgonderzoek.....	39
5.5 Praktijkimplicaties.....	40
6. Literatuurlijst.....	41

1. Inleiding

Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder (ADHD) is een ontwikkelingsstoornis die wordt gekenmerkt door een patroon in gedragingen die gerelateerd zijn aan impulsiviteit, aandachtstekort en/of hyperactiviteit. Er is sprake van een patroon als deze gedragingen langer dan zes maanden aanhouden en significante functionele beperkingen veroorzaken in verschillende levensgebieden, zoals op sociale, academische en beroepsmatige activiteiten. De aanhoudendheid en uitdagingen die hierbij komen kijken, benadrukken het belang van uitgebreide ondersteuning om de effecten op verschillende aspecten te verzachten (American Psychiatric Association, 2022). De diagnostische criteria voor ADHD zijn vastgesteld in de tekst revisie van de vijfde editie van de Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (DSM-5-TR) (American Psychiatric Association, 2022). De criteria vanuit de DSM-5 geven aan wanneer er gesproken kan worden van de classificatie ADHD, maar die criteria zijn geen symptomen van een achterliggende ziekte (Dehue, 2011). Oftewel, ADHD is een beschrijvende term en de criteria zijn een hulpmiddel voor classificatie en diagnose, maar ze verklaren niet de oorsprong of oorzaak van ADHD.

Het aantal gestelde diagnoses van Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD) is toegenomen, waarbij ook een stijging is waargenomen in het gebruik van medicatie voor behandeling bij zowel kinderen als volwassenen (Batstra & Frances, 2012; Beeker et al., 2021; Kazda et al., 2021). De stijging van het aantal gestelde diagnoses kan worden toegeschreven aan diverse factoren, waaronder de aanpassingen die zijn gedaan in de overgang van de DSM-IV naar de DSM-5. Zo is de leeftijdsgrens waarop de gedragingen moeten zijn begonnen verhoogd van zeven naar twaalf jaar, waardoor kinderen die in het begin van hun puberteit onrustig zijn ook voor de classificatie in aanmerking kunnen komen. Een ander belangrijk verschil is dat de DSM-5 het mogelijk maakt om ADHD bij volwassenen retrospectief te diagnosticeren. In tegenstelling tot kinderen, die aan zes gedragscriteria moeten voldoen, volstaat bij volwassenen vijf gedragscriteria. Dit heeft als gevolg dat een groter aantal mensen voldoet aan de criteria voor de classificatie van ADHD volgens de DSM-5 in vergelijking met de DSM-IV (Federatie Medisch Specialisten, 2015; Gascon et al., 2022). De toename is met name merkbaar aan de mildere kant van het ADHD-spectrum, terwijl juist degenen met milde problemen meer nadelen dan voordelen kunnen ondervinden van zowel de classificatie als de behandeling (Kazda et al., 2021). Bovendien kan zorg die naar milde problematiek gaat, niet meer naar kinderen en gezinnen met ernstige problematiek (Batstra, 2023).

De populariteit op het sociale-mediaplatform TikTok speelt mogelijk een rol in de toename van ADHD-classificaties en behandelingen. De verspreide informatie over ADHD heeft een aanzienlijk bereik onder jongeren (Yeung et al., 2022). TikTok is een relatief nieuw sociale media platform dat populair is onder jongeren en adolescenten. Dit platform behoort tot de snelst groeiende sociale mediaplatforms en heeft maandelijks meer dan 1 miljard actieve gebruikers (Longshore, 2022). Gebruikers kunnen op TikTok video's met elkaar maken en delen, betreffende zowel vermakelijke als educatieve inhoud (Stokel-Walker, 2021). Het platform creëert een algoritme voor gebruikers op basis van hun diverse interesses. Onderwerpen met betrekking tot mentale gezondheid zijn populair op TikTok, video's met de hashtag "Mental Health" zijn al meer dan 17 miljard keer bekeken (Zenone et al., 2021). TikTok is populair onder jongeren en vormt een plek waar ruimte is voor verschillende gemeenschappen. De wijze waarop gebruikers gemeenschappen ervaren op TikTok, samen met de presentatie van inhoud op het platform, vormt een omgeving waarin gebruikers zich thuis voelen en verbondenheid ervaren (Milton et al., 2023).

Waar het verspreiden van informatie enerzijds positief is, zijn er tegelijk zorgen over de verspreiding van desinformatie op sociale media platforms (Newman, 2022; Yeung et al., 2022). Positief is dat TikTok lijkt bij te dragen aan een groter bewustzijn over ADHD. De hashtag "ADHD" is momenteel de zevende meest populaire gezondheidsgerelateerde hashtag op TikTok. Ondanks dat dit platform het mentale gezondheidsstigma rondom ADHD kan verminderen, kan het verspreiden van misinformatie schadelijke gevolgen met zich meebrengen (Kazda et al., 2021). Veel gebruikers op TikTok zijn zich niet bewust van de verspreiding van misinformatie op TikTok en nemen ongegronde informatie aan als waar. Vervolgens gebruiken jongeren dit platform steeds vaker om zichzelf te diagnosticeren met ADHD. Dit is zorgelijk aangezien een diagnose gesteld dient te worden door een deskundige (Pugle, 2022), en omdat zelfdiagnostisering negatieve gevolgen met zich mee kan brengen voor het psychisch welbevinden. Zo kan zelfdiagnostisering leiden tot onnodige stress door het overschatten van de ernst van een probleem (Bahorsky, 2022) of tot een negatief zelfbeeld (Harari et al., 2023). Ondanks de mogelijke negatieve effecten van zelfdiagnostisering, blijven zorgverleners in de gezondheidssector vaak aannemen dat zelfdiagnose het behandelproces vergemakkelijkt en de psychologische gezondheid bevordert. Juist daarom is het van cruciaal belang om bewustwording te bevorderen bij zowel zorgverleners als mogelijke zorgdraggers over de schadelijke gevolgen van zelfdiagnostisering (Harari et al., 2023). Daarnaast kan zelfdiagnostisering ook leiden tot het actief zoeken naar bevestiging van een bepaalde

classificatie, wat resulteert in een toename van de vraag naar geestelijke gezondheidszorg (GGz). De druk op de GGz, die al aanzienlijk is, wordt zo vergroot. Recente gegevens van het langlopende NEMESIS-onderzoek van het Trimbos-instituut (ten Have et al., 2022) tonen aan dat het aantal volwassenen met psychische aandoeningen aanzienlijk is gestegen, wat resulteert in een groeiende belasting voor de GGz en jeugdzorg (Centraal bureau voor de Statistiek [CBS], 2023). De vraag naar en de instroom in de GGz en jeugdzorg nemen dus in rap tempo toe, terwijl tegelijkertijd de arbeidsmarktkrapte toeneemt en het personeelstekort in de GGz naar verwachting zal verdubbelen in de komende jaren (Bootsma et al., 2023).

Dit onderzoek heeft als doelstelling inzicht te krijgen in hoe jongvolwassenen ADHD weergeven op het sociale media platform TikTok. Dit is van belang omdat zo duidelijk wordt welke misvattingen mogelijk voorkomen en hoe er gerichte voorlichting ontwikkeld kan worden om eventuele misvattingen recht te zetten. Verder kan dit onderzoek bijdragen en/of nieuwe inzichten geven voor vervolgonderzoek gericht op ADHD op TikTok.

De vraag die centraal staat in dit onderzoek, luidt: *“Hoe wordt ADHD door jongvolwassenen weergegeven op TikTok?”* om antwoord te geven op deze onderzoeksvraag wordt gebruik gemaakt van de deelvragen:

1. *“Welke woorden (gesproken, geschreven, in titel of in hashtags) gebruiken jongvolwassenen om ADHD in TikTok-video's te beschrijven?” (inductief)*
2. *“Welke gedragingen en emoties beelden jongvolwassenen uit in TikTok-video's over ADHD?” (inductief)*
3. *“Zijn er andere zaken die opvallen in de TikTok-video's over ADHD?” (inductief)*

2. Theoretisch Kader

Het theoretisch kader geeft een weergave van de complexiteit van ADHD-classificaties, waarbij zowel de positieve aspecten als de risico's en maatschappelijke uitdagingen van het label worden onderzocht. Vervolgens wordt de stijging van ADHD-classificaties beschreven met daarbij de factoren die er aan bijgedragen hebben. Ook wordt in dit hoofdstuk duidelijk dat TikTok een invloedrijk sociaalmediaplatform is en een rol speelt in het verspreiden van informatie over ADHD, met potentiële effecten op de interne gemoedstoestand van gebruikers. Verder wordt beschreven wat psychosomatische sociale besmetting inhoudt en wat voor invloed dit kan hebben op TikTok-gebruikers. In deze analyse worden diverse perspectieven en maatschappelijke invloeden rondom ADHD belicht.

2.1 Voor- en nadelen ADHD classificatie

Een ADHD-classificatie kan negatieve effecten met zich meebrengen (Kazda et al. 2022; Franz et al., 2023). Kinderen met een ADHD-classificatie vertonen op lange termijn gemiddeld een iets hoger risico op zelfbeschadiging, moeilijkheden bij het integreren op school en een verminderd gevoel van zelfeffectiviteit dan kinderen met ADHD-achtige gedragingen die de classificatie niet hebben gekregen (Kazda et al. 2022). Bovendien blijken leerkrachten het gedrag en de schoolprestaties van kinderen met een label over het algemeen negatiever te beoordelen (Franz et al., 2023). De classificatie brengt tevens kans op andere negatieve gevolgen met zich mee, zoals (zelf)stigma, een verminderd gevoel van eigenwaarde en uitsluiting (Batstra et al., 2012; Ringbom et al., 2021). Deze uitdagingen worden verder versterkt door maatschappelijke nadelen, waaronder groeiende wachtlijsten en problematisch hoge kosten voor jeugdzorg (Sluiter, 2021).

De zorg voor jeugdigen is verre van bewezen effectief (Batstra, 2023). Vooral bij kinderen en gezinnen met mildere ADHD-gerelateerde problematiek blijkt er geen overtuigend bewijs te zijn dat interventies kunnen worden ingezet met het vooruitzicht ernstigere problemen te voorkomen. Op de langere termijn blijkt dat de interventies over het algemeen niet leiden tot verbetering bij kinderen, en in sommige gevallen zelfs tot verslechtering (Batstra, 2023).

Ook wordt na de classificatie ADHD vaak medicatie voorgeschreven wat kan leiden tot nadelige fysieke bijwerkingen en slechts tijdelijke effectiviteit (Batstra, 2023; Gascon et al., 2022). Medicatie verbetert het sociale functioneren van kinderen met ADHD doorgaans niet en leidt ook niet tot significante verbetering bij schoolprestaties.

Echter kan een ADHD-classificatie ook voordelen meebrengen, zoals meer begrip en ondersteuning, en toegang tot een vergoeding van behandeling (Sluiter, 2021). Bovendien biedt het mogelijkheden voor bepaalde vormen van ondersteuning. Voor sommige kinderen kan gespecialiseerde of medicamenteuze ondersteuning van grote waarde zijn, terwijl anderen deze mogelijk niet nodig hebben of er zelfs nadeel van kunnen ondervinden. Daarom zou het stellen van een psychiatrische diagnose alleen gerechtvaardigd moeten zijn wanneer de voordelen zorgvuldig worden afgewogen tegen de mogelijke nadelen (Batstra, 2023).

2.2 Toename ADHD classificaties en behandelingen

Hoewel bij mildere problematiek de nadelen en risico's van een ADHD-classificatie en behandelingen vaak zwaarder wegen dan de voordelen ervan, heeft er de afgelopen decennia een aanzienlijke toename plaatsgevonden in ADHD-classificaties en behandelingen aan de milde kant van het spectrum. Deze toename is te wijten aan diverse factoren, waaronder het gegeven dat de definitie van ADHD met iedere nieuwe editie van de DSM steeds verder is opgerekt, zodat er steeds meer mensen in passen. Dit fenomeen staat bekend als diagnostische 'expansie' (Hart de Ruyter, 1959). Bovendien beschrijft Batstra (2023) ook andere maatschappelijke factoren die van invloed kunnen zijn, zoals de toename aan prikkels voor kinderen in het hedendaagse leven en de hogere verwachtingen van kinderen in het moderne onderwijs waarin steeds meer wordt verwacht dat kinderen zelfstandig kunnen werken.

De toename is in zowel Nederland als in andere landen zichtbaar. In de Verenigde Staten steeg het percentage kinderen met een ADHD-diagnose van 7,8% in 2003 tot 9,8% tussen 2016 en 2019, met zelfs een stijging van 13% bij jeugdigen tussen twaalf en zeventien jaar (Danielson et al., 2022). In Nederland rapporteerde in 2018 2,8% van de ouders dat hun kind ADHD of ADD heeft, wat in 2019 steeg naar 4,1% (CBS, 2022).

In de afgelopen jaren valt niet alleen een toename van ADHD-classificaties op, maar was er ook een opmerkelijke stijging in het gebruik van het medicijn Ritalin onder kinderen en jongeren. De Gezondheidsraad (2014) rapporteert zelfs een verviervoudiging tussen 2003 en 2013 van het gebruik van dit geneesmiddel.

Tegelijkertijd blijken steeds meer jongeren met ADHD-achtige problemen hun weg te vinden naar de hulpverlening. De groeiende vraag naar hulp lijkt te worden gedreven door twee belangrijke factoren: een toegenomen prestatiedruk en een verminderde tolerantie voor afwijkend gedrag (Gezondheidsraad, 2014). In een samenleving die steeds veeleisender wordt, ervaren jongeren wellicht meer druk om te voldoen aan bepaalde normen, wat op zijn beurt

kan leiden tot een hogere prevalentie van ADHD-classificaties en de daaropvolgende toename van medicatiegebruik.

In de zoektocht naar erkenning van ervaren klachten en toegang tot passende zorg, wordt steeds vaker de weg van een formele medische diagnose bewandeld. Het verkrijgen van een ziekte-etiket lijkt niet alleen een middel tot begrip van problemen, maar fungeert ook als een sleutel tot medische behandelingen en speciale voorzieningen (Smit, 2023). Deze trend wijst op een groeiende neiging bij zowel patiënten als opvoeders om een medische benaming na te streven als onderdeel van hun streven naar begrip. Hierin schuilt echter het risico van medicalisering, een complex proces beïnvloed door verschillende factoren (Conrad & Potter, 2000). Een voorbeeld van medicalisering is te zien in de context van ADHD, waarbij gedragingen worden benoemd als afwijkingen of ziekten die binnen het medisch domein, zoals de psychiatrie, moeten worden behandeld. Na de classificatie wordt vaak medicatie voorgeschreven, wat niet altijd alleen maar gunstige werkingen heeft (Batstra, 2023; Gascon et al., 2022).

2.3 Rol dominante biomedische perspectief

Vanuit een biomedisch perspectief wordt ADHD opgevat als een sterk erfelijke en chronische neuro-ontwikkelingsstoornis (Faraone et al., 2015). Zo wordt in het onderzoek van Biederman en Faraone (2005) beschreven dat 76% van ADHD verklaard wordt door genetische factoren. Ook wordt in de DSM-5 ADHD beschreven als een neurobiologische ontwikkelingsstoornis (American Psychiatric Association, 2022). Bij een neurobiologische ontwikkelingsstoornis gaat het om problemen in de ontwikkeling, waarbij hersenafwijkingen een belangrijke rol spelen (Van Deth & Vandereycken, 2019). Genoemde verschillen in de hersenen bij mensen met ADHD en zonder ADHD, zijn onder andere kleinere hersenen en verminderde dopaminestroming. Echter blijkt uit diverse onderzoeken dat er op individueel niveau geen verschillen zijn in de hersenen van mensen met en zonder ADHD-classificatie, en dat er op groepsniveau alleen kleine verschillen worden aangetoond. Dit betekent dat er veel mensen zijn met een classificatie ADHD die geen relatief kleine hersenen of weinig dopamine hebben, terwijl er tevens veel mensen zonder classificatie zijn met wel relatief kleine hersenen en weinig dopamine (Batstra et al., 2014; Te Meerman et al., 2022).

Het biomedische perspectief is dominant in onze samenleving. Mitchell en Read (2011) benadrukken dat informatie-websites over ADHD sterk zijn bevooroordeeld in het voordeel van biogenetische etiologische verklaringen. Met name websites die worden gefinancierd door

farmaceutische bedrijven, blijken medicatie aan te bevelen boven psychosociale behandelingen. Deze bedrijven refereren vaak aan de bevindingen van de MTA-studie, die in 1999 suggereerde dat behandeling met stimulantia een effectievere aanpak was voor de kernsymptomen van ADHD dan gedragstherapie (The MTA Cooperative Group, 1999). De follow-up studies, die op langere termijn geen verschillen in ADHD symptomen na medicatiegebruik versus psychosociale behandeling vonden, worden door deze bedrijven vaak niet genoemd (Batstra, 2023).

Het biomedische perspectief richt zich voornamelijk op symptoomvermindering door medicatie, waarbij de nadruk ligt op bio-genetische oorzaken en farmacologische behandelingen, waardoor andere benaderingen, zoals psycho-sociale interventies, mogelijk ondergewaardeerd worden (Batstra et al., 2014). Ook wordt ADHD vaak beschouwd als een verklaring voor gedrag, terwijl het eigenlijk een beschrijvende stoornisdefinitie betreft (Van Dijken, 2021; Te Meerman et al., 2022). Het beschouwen van ADHD als verklaring voor gedrag, wordt ook wel reïfificatie genoemd (Van Dijken, 2021). Een gevolg van reïfificatie kan zijn dat de mensen met de classificatie ADHD en hun sociale context niet verantwoordelijk worden gehouden voor het gedrag, maar dat dit gedrag ten onrechte wordt toegekend aan de zogenoemde entiteit ADHD (Batstra, 2012). Dit kan gevaren met zich mee meebrengen zoals het gevoel geen controle te hebben op de situatie en machteloosheid (Kazda et al., 2021).

Vanuit het psychosociale perspectief en orthopedagogische perspectief wordt ADHD beschouwd als een verschijnsel dat beïnvloed wordt door sociale factoren. Hierbij wordt gedrag gezien als een uitkomst van opvoeding en hoe dit gedrag wordt benoemd, gestructureerd en aandacht krijgt binnen de sociale omgeving (Batstra, 2020). De maatschappelijke normen en gedragsregels bepalen welk gedrag als normaal of afwijkend wordt beschouwd. Deze norm verandert met de tijd. Zo kan een kind met druk of afwijkend gedrag hedendaags gelabeld worden met ADHD, terwijl dit eerder simpelweg werd gezien als een energiek of levendig kind (Batstra, 2023; Bloemink, 2018). Hoe de maatschappij ADHD-gedragingen beoordeelt als afwijkend, is afhankelijk van de heersende opvattingen over ADHD in dat specifieke land (Timimi & Radcliffe, 2005). Timimi (2017) stelt daarom ook dat ADHD gediagnosticeerd wordt op basis van gedragscriteria die beïnvloed worden door culturele factoren. Met andere woorden, wat als 'afwijkend' wordt beschouwd in de ene cultuur, kan in een andere cultuur als normaal worden gezien. Dit betekent dat culturele factoren een rol spelen bij de manier waarop ADHD wordt begrepen en gediagnosticeerd.

De aanbeveling vanuit de medisch-psychiatrische sector blijft bestaan om kinderen met een ADHD-classificatie te informeren dat ze lijden aan een hersenziekte (Hoogman et al., 2017). Hierdoor wordt ADHD veelal gezien als een langdurige aandoening die afwijkend gedrag veroorzaakt en waarvoor farmacologische behandeling wordt aanbevolen. Dit kan ertoe leiden dat kinderen tot probleemeigenaar worden gemaakt en contextuele factoren zoals armoede, onderwijs, verwaarlozing, echtscheidingen worden onderbelicht, zaken waarin de (ortho)pedagogiek gespecialiseerd is (Batstra, 2020).

2.4 Psychosomatische sociale besmetting

Naast de invloed van het dominante biomedische perspectief in onze samenleving, wordt ook sociale besmetting als factor gezien bij de toename van ADHD en andere stoornissen. Volgens sommige wetenschappers vertoont de abrupte en wijdverbreide opkomst van ongewone psychiatrische problemen kenmerken van "psychosomatische sociale besmetting" (Simons, 2023). Psychosomatische sociale besmetting houdt in dat het een trend is geworden om zeldzame stoornissen te identificeren en te verheerlijken als een manier om intense negatieve emoties te uiten. Dit wordt gedaan op een manier die geen stigmatisering met zich meebrengt, maar eerder een gevoel van gemeenschap creëert, waardoor de gebruikers zichzelf als uniek en speciaal kunnen beschouwen. Op TikTok is er een opkomende subcultuur, bekend als de "ziekenrolmodel-subcultuur", waarin kinderen en jongeren karakteristieke eigenschappen van zeldzame psychiatrische diagnoses aannemen (Haltigan et al., 2023; Kelly, 2023). Opmerkelijk is dat deze weergaven plotseling en op een manier ontstaan die afwijkt van eerdere beschrijvingen van deze diagnoses.

Vooraf onder jonge tienermeisjes is een patroon zichtbaar waarbij ze zich, na het bekijken van TikTok video's, identificeren als personen met een bepaalde 'ziekte' en vervolgens symptomen vertonen zoals die worden beschreven door de contentmaker. Zij lijken op zoek naar bevestiging en/of het vestigen van de aandacht op henzelf om sociaal vermogen te verdienen in een online-gemeenschap. Tegelijkertijd hanteren ze een afwijkende pseudo-psychiatrische identiteit die mogelijk dient om hun gevoelens van angst, somberheid en wellicht een verminderd gevoel van eigenwaarde te verhullen (Haltigan et al., 2023).

Haltigan et al. (2023) betogen dat na het stellen van een zelfdiagnose, geïnspireerd door social media content, individuen deze 'ziekte' als een instrument kunnen gebruiken om hun online identiteit vorm te geven. Met de tijd integreren kinderen, ondanks het feit dat ze niet aan de officiële criteria voldoen, deze 'ziekte' in hun zelfbeeld en uitdrukkingwijze in online

gemeenschappen. Hierdoor wordt de psychiatrische (zelf)diagnose versterkt en verspreid, zonder dat zelfs de tussenkomst van een psychiater nodig is om de diagnose te stellen (Haltigan et al., 2023).

2.5 De rol van TikTok

Het sociale mediaplatform TikTok oefent niet alleen invloed uit op de psychosociale besmetting onder gebruikers, maar wordt tevens beschouwd als het meest verslavende sociale mediaplatform in vergelijking met andere platforms. Met haar korte video's heeft TikTok snel de voorkeur gewonnen van gebruikers van alle leeftijdsgroepen, vooral onder jongvolwassenen is het momenteel het populairste platform (Jung & Zhou, 2019). Ondanks deze populariteit is er echter nog weinig bekend over de invloed van de informatieomgeving van TikTok op de interne gemoedstoestand van gebruikers, met betrekking tot plezier, concentratie en tijdsbeleving, ook wel bekend als de 'flow-ervaring' (Qin et al., 2022).

TikTok biedt gebruikers veel entertainment, maar brengt ook een opkomend probleem van socialemediaverslaving met zich mee (Smith & Short, 2022). Socialemediaverslaving verwijst naar aanhoudende kenmerken van verslaving of een gebrek aan zelfdiscipline met betrekking tot sociale media (Casale et al., 2018; Klobas et al., 2018; Tarafdar et al., 2019). Het verslavingsprobleem van TikTok wordt als ernstiger beschouwd dan bij andere sociale mediaplatforms. Enerzijds heeft TikTok het meest geavanceerde algoritmesysteem, met name gericht op deelname, inhoud en verschillende soorten interactie (Zhang X et al., 2019; Iram & Aggarwal, 2020; Zhao, 2021; Smith & Short, 2022). Anderzijds vertonen andere vergelijkbare platforms soortgelijke symptomen van verslaving, maar de intensiteit en drijvende factoren zijn uniek bij een verslaving aan TikTok. Dit komt omdat TikTok zich richt op korte, gemakkelijke video's en interactieve functies zoals 'duetten', waardoor gebruikers intensiever betrokken raken en langer blijven kijken (Smith & Short, 2022). Bovendien is TikTok voornamelijk populair onder jongvolwassenen met een korte aandachtsspanne, wat zorgen oproept over de mogelijke negatieve invloed van een TikTok-verslaving op jongeren (Weimann & Masri, 2023). Onderzoeker Zhao (2021) benadrukt de complexiteit van verslavingsgedrag en wijst op een gesloten lusrelatie tussen TikTok-verslaving en het algoritme. TikTok-gebruikers lijken verstrikt te raken in een spiraal van entertainment. Onderzoekers onderscheiden zowel interne factoren, zoals psychologische positieve versterking (plezier) (Sun et al., 2015; Gao et al., 2017; Lin et al., 2020), als externe factoren, zoals internet en technologie (Tian et al., 2017; Cao et al., 2020), die bijdragen aan verslavingsgedrag.

Het theoretisch kader laat zien dat ADHD een complexe aandoening is, vaak omgeven door misvattingen. Bovendien is er nog weinig bekendheid over het perspectief van jongvolwassenen over ADHD op TikTok. Het is daarom van belang meer zicht te krijgen op hoe jongvolwassenen ADHD weergeven op het sociale media platform TikTok. Dit kan helpen om misvattingen te identificeren, gerichte voorlichting te ontwikkelen en bijdragen aan vervolgonderzoek om misvattingen recht te zetten. Het volgende hoofdstuk beschrijft de methode van het onderzoek in het kader van deze thesis.

3. Methode

3.1 Onderzoeksdesign

Het huidige onderzoek concentreert zich op jongvolwassenen die hun ervaringen met ADHD delen op TikTok. De studie maakt gebruik van een zogenoemd 'snapshot design' (Flick, 2020), waarbij op één specifiek moment in de tijd de verzameling van gegevens plaatsvindt. In dit geval heeft de gegevensverzameling plaatsgevonden op 24 mei 2023, waarbij via de hashtag 'ADHD' op TikTok 100 video's zijn geselecteerd en later getranscribeerd.

3.2 Onderzoeksmethode

Deze studie analyseert sociale media-uitingen die voortkomen uit video's op het sociale mediaplatform TikTok. Om deze uitingen te onderzoeken, wordt een word frequency analyse toegepast. Dit is een onderzoeksmethode waarbij wordt geanalyseerd hoe vaak bepaalde woorden of termen voorkomen in een verzameling teksten (Bryman & Cramer, 2011). De word frequency analyse kan helpen om de meest gebruikte termen te identificeren, waardoor er beter begrip ontstaat van de manier waarop ADHD wordt gepresenteerd op TikTok.

Deze methode maakt het mogelijk om kwantitatief en kwalitatief onderzoek te combineren. Op kwantitatieve wijze wordt gekeken naar de frequentie van woorden in de gegevens en vervolgens wordt op kwalitatieve wijze onderzocht welke woorden betrekking hebben op de onderzoeksvraag. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen twee categorieën van meest voorkomende woorden: ten eerste de woorden die expliciet worden gebruikt door de videomakers in de content, en ten tweede de woorden die zijn gebruikt door de onderzoekers om uitgebeelde emoties en gedragingen te omschrijven. Dit onderscheid is bewust gemaakt om een dieper inzicht te verkrijgen in hoe jongvolwassenen ADHD weergeven op TikTok, en om een uitgebreid begrip van de interactie binnen TikTok-video's over ADHD te verkrijgen. Dit wordt namelijk gedaan doordat de woorden die door videomakers worden gehanteerd, inzicht verschaffen in de wijze waarop individuen hun persoonlijke ervaringen met ADHD articuleren

en communiceren binnen het TikTok-platform. Deze aanpak sluit nauw aan bij de eerste deelvraag. Aanvullend richt de analyse van geobserveerde woorden zich onder andere op de emoties en gedragingen die jongvolwassenen binnen TikTok-video's over ADHD uitbeelden, wat zich specifiek richt op de tweede deelvraag. Indien een woord zich voordoet in beide categorieën, staat dit vermeld in de uitwerking onder het hoofdstuk 'resultaten', waarbij het woord wordt uitgewerkt onder de categorie waarin het vaker voorkomt.

Bij de word frequency analyse bepaalt de data de meest voorkomende woorden, wat duidt op een inductieve benadering. Bij de kwalitatieve analyse voor het selecteren van woorden die goed aansluiten bij het onderwerp, blijven vooraf bepaalde thema's buiten beschouwing en wordt met een open blik naar de data gekeken. Ook opvallende woorden die in eerste instantie niet lijken aan te sluiten bij ADHD worden geanalyseerd. Deze aanpak maakt gebruik van een inductieve benadering.

3.3 Dataverzamelmethode

Bij het zoeken van de data op TikTok is gebruik gemaakt van de hashtag ADHD, vervolgens zijn de video's die gaan over ADHD geïncludeerd voor de dataset en video's die geen inhoudelijke informatie bevatten over ADHD zijn geëxcludeerd. Verder is de geschatte leeftijd van de videomakers tussen de 16 en 25 jaar. De minimale leeftijdsgrens om een video op de For you pagina van TikTok te plaatsen is 16, dit is daarom ook de ondergrens voor dit onderzoek. TikTok video's die door medische professionals zijn gemaakt, zoals psychologen of artsen, zijn geëxcludeerd. De verdere in- en exclusiecriteria staat weergegeven in tabel 1.

Tabel 1

In- en exclusiecriteria

Inclusiecriteria	Exclusiecriteria
In de video wordt ADHD benoemd of beschreven	Video is gemaakt door een professional
Video is gemaakt door een maker tussen de 16 en 25 jaar oud	Video bevat geen tekst en geluid
	Video is in een andere taal dan Nederlands of Engels
	De video is dubbel

De eerste 100 video's die overeenkwamen met de in- en exclusiecriteria werden geselecteerd op basis van de volgorde waarin de video's werden weergegeven op TikTok na het invoeren van de zoekterm "#ADHD". Deze selectie is gebaseerd op het algoritme van TikTok, dat automatisch de meest relevante video's presenteert op basis van het aantal likes. Vervolgens zijn de video's getranscribeerd door een onderzoeker van de Rijksuniversiteit Groningen, aan de hand van een schema. Dit schema is gebaseerd op de theorie van Sacks, Schegloff, Jefferson (1974).

3.4 Data-analyse

Een inductieve word frequency analysis analyseert de transcripten, ondersteund door het softwareprogramma Atlas.ti. Deze methode richt zich op het zorgvuldig onderzoeken van woorden die relevant zijn voor het fenomeen ADHD binnen de transcripten. Hieruit resulteren gedetailleerde gegevens over de meest voorkomende woorden, echter is het belangrijk om op te merken dat deze woorden op zichzelf nog geen volledig inzicht bieden in de onderzoeksvraag. Om deze reden wordt een kwalitatieve analyse toegepast, waarbij een zorgvuldige selectie van de woorden wordt gemaakt.

Deze selectie vormt zich in eerste instantie door te beoordelen welke woorden daadwerkelijk aansluiten bij de onderzoeksvraag. Vervolgens wordt geanalyseerd of deze termen veelvuldig worden gebruikt door de gebruikers of dat ze bijvoorbeeld inherent zijn aan de manier van transcriberen. Een voorbeeld hiervan is het woord 'serious', dat op zichzelf veelvuldig voorkomt maar slechts als beschrijving van de ondertoon in de transcripten dient, niet omdat gebruikers dit expliciet hebben genoemd.

Daarnaast wordt kritisch gekeken naar de spreiding van de woorden over de verschillende video's. Zo kwam bijvoorbeeld het woord 'disbelief' relatief vaak naar voren in de word frequency analyse, maar bleek deze term voornamelijk in video 1 te worden gebruikt, terwijl het in de rest van de video's nauwelijks meer aan bod komt.

Aanvullend wordt met Atlas.ti de techniek van 'collocation' toegepast, waarbij wordt geanalyseerd welke woorden voor en na het relevante woord voorkomen. Deze aanpak draagt bij aan het begrip van de context waarin het woord wordt gebruikt, wat de kans vergroot dat het begrip op een juiste wijze wordt geïnterpreteerd (Kumova Metin & Karaođlan, 2011). Bovendien zorgt 'collocation' ervoor dat zowel de betrouwbaarheid als de validiteit van het onderzoek toeneemt door systematische en contextueel bewuste analyses mogelijk te maken (Kumova Metin & Karaođlan, 2011). Ook is er aandacht voor bijwoorden die de meest

voorkomende woorden verder specificeren. Bijwoorden kunnen namelijk een significant verschil maken in betekenis, zoals te zien is aan de nuanceverschillen tussen zinnen als "ik voel frustratie" en "ik voel geen frustratie". Als dergelijke situaties zich voordoen worden de woorden wel opgenomen in de word frequency analyse, en wordt in de resultaten beschreven op welke wijze dit voorkomt. Indien dit fenomeen op frequente wijze terugkomt met betrekking tot een specifiek woord, kan ervoor worden gekozen om dit woord uit de analyse te verwijderen, aangezien het dan niet representatief is voor het beantwoorden van de onderzoeksvraag. Ook kunnen bijwoorden aangeven in welke mate het betreffende woord van toepassing is, wat eveneens relevant is. De analyse resulteert uiteindelijk in een wordcloud, die op visuele wijze de meest voorkomende woorden weergeeft die relevant zijn voor het beantwoorden van de onderzoeksvraag.

3.5 Participanten en ethische overwegingen

Dit onderzoek maakt gebruik van TikTok-video's voor analyse, waarbij de privacy van de makers wordt beschermd door het pseudonimiseren van transcripten (European Data Protection Board, 2021). Voorafgaand aan het onderzoek is ethische goedkeuring verkregen van de Ethische Commissie van de Rijksuniversiteit Groningen. Verschillende maatregelen zijn genomen om de privacy te waarborgen, waaronder het opslaan van alleen hyperlinks naar de video's zonder de video's zelf. De bewaartermijn van deze hyperlinks is beperkt tot twee jaar, in plaats van de gebruikelijke tien jaar. In publicaties worden geen herkenbare citaten gebruikt; citaten worden aangepast om herkenbaarheid te voorkomen, maar de inhoud blijft behouden. Observaties vanuit de data worden wel overgenomen, aangezien deze niet herleidbaar zijn naar individuen.

4. Resultaten

Dit hoofdstuk presenteert een analyse van de inhoud van 100 getranscribeerde TikTok-video's, waarbij de focus ligt op de meest voorkomende woorden die naar voren komen uit de word frequency analyse, zoals te zien is in Figuur 1. De resultaten tonen diversiteit aan emoties, ervaringen en gedragingen die jongvolwassenen op TikTok delen met betrekking tot ADHD. Figuur 1 toont een overzicht van de meest voorkomende woorden, zowel gebruikt door de makers van de video's als geobserveerd in de inhoud van de video's zelf.

Figuur 1

Wordcloud met de meest voorkomende woorden over ADHD vanuit de word frequency analyse, zowel gebruikte woorden als geobserveerde woorden/uitbeeldingen.

De eerste paragraaf van dit hoofdstuk richt zich op de woorden die gebruikt zijn door de videomakers om ADHD te beschrijven. Deze woorden bieden inzicht in hoe individuen hun eigen ervaringen met ADHD verwoorden en communiceren op TikTok. De tweede paragraaf verkent de meest voorkomende woorden die zijn geobserveerd en gedocumenteerd in de data van de video's, gebaseerd op hoe jongvolwassenen ADHD uitbeelden. Het scheiden van woorden die videomakers gebruiken om ADHD te beschrijven van de meest voorkomende geobserveerde woorden is belangrijk omdat op deze wijze duidelijk gezien wordt dat geobserveerde woorden vaker voorkomen dan gesproken woorden, zoals te zien is in tabel 2. Daarnaast biedt dit onderscheid een dieper inzicht in hoe jongvolwassenen ADHD weergeven op TikTok, en om een uitgebreid begrip van de interactie binnen TikTok-video's over ADHD te verkrijgen.

Tijdens het transcriberen heeft de onderzoeker van de Rijksuniversiteit Groningen woorden gebruikt om gedragingen en emoties te beschrijven, aangeduid als 'geobserveerde woorden'. Dit omvat observaties van gedragingen en emoties die worden weergegeven door de makers van TikTok-video's. Bijvoorbeeld, wanneer een deelnemer in een video lacht, wordt

dit niet alleen genoteerd als een actie van ‘lachen’, maar beschreven als ‘smiles’, waardoor een gedetailleerd beeld ontstaat van hoe verschillende aspecten van ADHD worden gepresenteerd en begrepen op het platform. Het is van belang op te merken dat woorden tussen dubbele haakjes in de data worden meegenomen als observaties van de onderzoeker. Bijvoorbeeld: "ik zie het, en dacht ((nep lach)) wat grappig dat ze dat zeiden." Hier wordt ‘nep lach’ dus opgenomen als een observatie. Verdere specificaties over hoe vaak de woorden voorkomen met de bijbehorende percentages worden gedetailleerd weergegeven in Tabel 2. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in woorden die zijn gebruikt door de videomakers, woorden die zijn geobserveerd door de onderzoekers en woorden die zowel zijn gebruikt als geobserveerd.

Tabel 2
Meest voorkomende woorden over ADHD vanuit de word frequency analyse

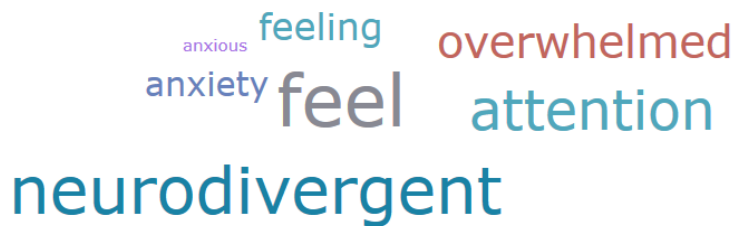
Woord	Aantal (gebruikt)	Aantal (geobserveerd)	Totaal aantal	Percentage %
Confused	3	45	48	14,72
Smiles	-	44	44	13,50
Angry	5	32	37	11,35
Laughing	9	18	27	8,28
Chewing	3	19	22	6,75
Feel	22	-	22	6,75
Neurodivergent	20	-	20	6,13
Attention	17	-	17	5,21
Distracted	7	9	16	4,91
Frustrated	2	14	16	4,91
Distressed	-	14	14	4,29
Overwhelmed	10	4	14	4,29
Feeling	12	-	12	3,68
Anxiety	9	2	11	3,37
Anxious	3	3	6	1,84

4.1 Gebruikte woorden

In deze paragraaf staat de eerste deelvraag van het onderzoek centraal: “*Welke woorden (gesproken, geschreven, in titel of in hashtags) gebruiken jongvolwassenen om ADHD in TikTok-video’s te beschrijven?*” Om deze vraag te beantwoorden, is een wordcloud gemaakt met de meest voorkomende woorden die videomakers gebruiken om ADHD te beschrijven, zie figuur 2. Elk woord wordt zorgvuldig geanalyseerd om een dieper inzicht te krijgen in de manieren waarop jongvolwassenen ADHD bespreken en belichten op TikTok.

Figuur 2

Wordcloud met de meest voorkomende woorden over ADHD benoemd door de videomakers

Feel

Videomakers gebruiken het woord 'feel' 22 keer (6,75%) wanneer zij praten over ADHD, allemaal benoemd door de videomakers en niet geobserveerd. Dit gebeurt in verschillende contexten, namelijk voor het beschrijven van hun emoties, om hun gevoel over een situatie te beschrijven, of om een verklaring te geven. Videomakers beschrijven verschillende emoties, zoals bijvoorbeeld het gevoel van ongemak:

"If someone starts talking to me, I feel so awkward."

Daarnaast wordt 'feel' gebruikt om gevoelens over situaties te beschrijven, zoals in de zin:

"It doesn't matter what I do, I don't feel good enough."

Hier wordt 'feel' gebruikt om het gevoel van 'niet goed genoeg te zijn' te beschrijven dat de spreker ervaart, ongeacht diens acties.

Tot slot wordt 'feel' gebruikt om persoonlijke opvattingen uit te drukken:

"So the type of ADHD that I was diagnosed with is inattentive ADHD, which I feel is less discussed, and this contributed to the lengthy process of diagnosis."

De zin "which I feel like is less discussed" laat zien dat de spreker vanuit haar eigen perspectief gelooft dat inattentieve ADHD minder vaak wordt besproken in vergelijking met andere typen ADHD.

In de bovenstaande contexten wordt 'feel' gebruikt als een veelzijdig woord om emoties, gevoelens over situaties en persoonlijke overtuigingen te beschrijven met betrekking tot ADHD.

Feeling

Het woord 'feeling' komt 12 keer (3,68%) voor in de video's, allemaal benoemd door de videomakers en niet geobserveerd. Het onderscheid tussen 'feel' en 'feeling' ligt in het grammaticale gebruik en de diepte van de emoties. 'Feel' wordt typisch gebruikt als een werkwoord om een directe sensatie of emotie uit te drukken, terwijl 'feeling' vaak als een zelfstandig naamwoord wordt gebruikt om meer complexe emoties en gemoedstoestanden te beschrijven. Bijvoorbeeld: "I feel happy" (Ik voel me gelukkig) versus "The feeling of happiness" (het gevoel van geluk).

Videomakers gebruiken het woord 'feeling' om een gevoel van overweldiging te beschrijven:

"Feeling overwhelmed by ADHD paralysis"

Verder wordt 'feeling' gebruikt om een complexe innerlijke gemoedstoestand van schuld aan te duiden. Een voorbeeld hiervan is:

"It's difficult to put into words but everyday life feels like a struggle, because it seems too repetitive, leading to feelings of guilt."

Vanuit de data wordt 'feeling' ook gebruikt om de emotie van afwijzing aan te duiden, met als gevolg een intense emotionele reactie van woede. Dit komt naar voren door middel van het onderstaande citaat:

"Alright today we're talking about ADHD rage, what gives you rage?"

Meerdere antwoorden, waaronder: *"Feeling rejected."*

Verder wordt het begrip gebruikt om tegenstrijdige emoties te beschrijven, variërend van een gevoel van succes en zelfvertrouwen tot een gevoel van zelfafwijzing:

"I used to believe it was completely normal to experience bursts of hyper energy, inspiration, feeling invincible, only to suddenly plummet into feeling worthless."

Neurodivergent

Het woord 'neurodivergent' komt 20 keer (6,13%) voor in TikTok-video's over ADHD, allemaal benoemd door de videomakers waarvan 18 keer in combinatie met de hashtag #neurodivergent. Volgens deskundigen verwijst 'neurodivergent' naar een brein dat afwijkt van het gemiddelde, bekend als 'neurotypisch' (Wislez, 2023). Op TikTok wordt het vaak gebruikt om mensen te beschrijven met veronderstelde neurologische kenmerken die verschillen van de norm. De discussie over neurodivergentie op TikTok varieert van positief tot negatief. Het wordt gezien als bron van unieke krachten, perspectieven en talenten, maar ook als bron van uitdagingen, zoals 'executive functioning issues', 'ADHD-rage' en moeite met dagelijkse taken. Videomakers gebruiken het woord 'neurodivergent' op verschillende manieren, om educatieve informatie te delen over ADHD en gerelateerde neurodiverse eigenschappen, en om de diversiteit van neurologische ervaringen te benadrukken en relevantie te bieden voor individuele ervaringen en behoeften van TikTok-gebruikers die zichzelf als neurodivergent beschouwen. Het benadrukt dat de maker van de video de intentie heeft om educatieve inhoud te delen die specifiek relevant is voor de eigen individuele ervaringen en behoeften. Een citaat dat hierbij past:

“If you’re neurodivergent please take a moment to watch this”

De volgende citaten worden gebruikt om persoonlijke ervaringen met ADHD te delen op TikTok:

“ADHD RAGE 🤔 #adhd #adhdtiktok #adhdtok #neurodivergent #spicybraincommunity #adhdlove”

Door de nadruk te leggen op de ervaring van woede of frustratie, benadrukt deze hashtag de emotionele aspecten die gepaard kunnen gaan met ADHD en biedt het een platform voor het delen van deze gevoelens.

“REVEALING THE TRUTH WITH ADHD 🧐🗨️ #adhd #adhdtiktok #neurodivergent #unmaskingadhd #adhdawareness”

Hier wordt humor gebruikt als een manier om openhartig te zijn over de ervaringen met ADHD, waarbij de uitdagingen en komische aspecten van de aandoening worden gedeeld.

Deze citaten laten zien hoe het woord 'neurodivergent' wordt gebruikt in verschillende contexten op TikTok, waaronder bewustwording, educatie, humor, persoonlijke ervaringen en het bespreken van uitdagingen en obstakels. Het benadrukt de diversiteit van de neurologische make-up.

Attention

Het woord 'attention' komt in totaal 17 keer (5,21%) voor in de dataset, allemaal benoemd door de videomakers en niet geobserveerd. Een opvallende observatie is dat het vaak wordt geassocieerd met het concept van 'attention span', wat verwijst naar de periode waarin iemand zich op een specifieke taak of activiteit kan concentreren voordat zijn aandacht begint te verminderen (Cambridge dictionary, 2024a). Dit concept komt maar liefst 10 keer voor in de citaten, wat suggereert dat de duur van de aandacht een rol speelt in de content over ADHD op TikTok.

"We can become easily disinterested, this is because people with ADHD have a really short attention span."

Een ander opvallend aspect is dat sommige citaten suggereren dat individuen met ADHD mogelijk geen daadwerkelijk tekort aan aandacht hebben, maar eerder moeite hebben met het reguleren ervan. Dit wordt geïllustreerd door de uitspraak:

"It appears that people with ADHD don't actually lack attention, but they struggle to regulate it."

Overwhelmed

Het woord 'overwhelmed' beschrijft een staat van emotionele overbelasting, waarbij iemand het gevoel heeft niet in staat te zijn om om te gaan met de hoeveelheid of intensiteit van de ervaringen of prikkels waarmee hij of zij wordt geconfronteerd (Cambridge dictionary, 2024b). In de dataset komt het woord 'overwhelmed' in totaal 14 keer (4,29%) voor, waarvan 10 keer benoemd door de videomakers en vier keer geobserveerd. Een opvallend patroon is dat 'overwhelmed' vaak wordt gebruikt in combinatie met de term 'ADHD paralysis'. ADHD paralysis verwijst naar een staat van verlamming of bevroering die wordt ervaren door mensen met ADHD wanneer er confrontatie plaatsvindt met overweldigende taken of situaties (Gillette,

2022). Het is een fenomeen waarbij mensen zich zo overweldigd voelt door de eisen van de situatie dat ze niet in staat zijn om actie te ondernemen.

"This can result in feeling easily overwhelmed because your mind is filled with numerous tasks you want to accomplish but struggle to execute, a phenomenon referred to as ADHD paralysis."

Daarnaast blijkt uit de citaten dat mensen met ADHD zich snel of extreem overweldigd kunnen voelen, waardoor ze geneigd zijn plannen af te zeggen of bepaalde situaties te vermijden. Bijvoorbeeld:

"Someone with ADHD cancel plans easily when feeling overwhelmed, it's not a reflection on you as a person."

"Feeling constantly overwhelmed."

Deze bevindingen benadrukken de uitdagingen waarmee mensen met ADHD worden geconfronteerd als gevolg van hun neiging om zich snel overweldigd te voelen, evenals het belang van het begrijpen en ondersteunen van individuen die deze ervaringen doormaken.

Anxiety

Het woord 'anxiety' komt in totaal 11 keer (3,37%) voor in de dataset. Van deze 11 keer wordt het 9 keer genoemd door de videomakers, en in 2 gevallen beschreven door middel van observatie. 'Anxiety' verwijst naar een gevoel van onrust, zorg en angst dat gepaard gaat met een gevoel van onveiligheid of onzekerheid over de toekomst (Cambridge dictionary, 2024c). Het kan zich voordoen als een intense emotionele toestand die iemands dagelijks functioneren kan beïnvloeden. Binnen de dataset komen de woorden 'anxiety', 'anxious' en 'distressed' herhaaldelijk voor. Hoewel deze termen enige overlap vertonen in betekenis, is ervoor gekozen om ze afzonderlijk te behandelen, rekening houdend met het specifieke gebruik van woorden door de videomakers.

Er wordt een verband gelegd tussen ADHD en anxiety in de dataset, waarbij individuen met ADHD vaak ervaren dat anxiety en depressie samengaan met hun ADHD-symptomen.

"Not only is my mind crystal clear now, but according to professionals, all my anxiety and depression seem to be linked to my ADHD."

Dit benadrukt de complexe relatie tussen ADHD en emotionele gezondheidsproblemen zoals anxiety en depressie. Verder gebruiken de videomakers ‘crippling anxiety’ om een extreme vorm van anxiety te beschrijven die iemands dagelijks functioneren belemmert en het moeilijk maakt om normale activiteiten uit te voeren. Dit wordt geïllustreerd door:

“How a morning with ADHD looks like”

Opsomming met daarin: *"crippling anxiety"*

Anxious

Het woord ‘anxious’ komt zes keer (1,84%) voor in de dataset, waarvan drie keer expliciet genoemd door de videomakers en drie keer geobserveerd. Hoewel het woord ‘anxious’ minder vaak voorkomt dan ‘anxiety’, bieden deze citaten beide inzicht in hoe het gevoel van bezorgdheid en zenuwachtigheid wordt ervaren en geuit door jongvolwassenen met ADHD op TikTok. De aanwezigheid van deze termen benadrukt de impact van emotionele stress en angst op het dagelijks leven van mensen met ADHD. De volgende citaten uit de dataset laten zien hoe het woord ‘anxious’ wordt gebruikt:

“I’ve got a thousand voices just screaming in my head, I’m feeling highly anxious”

Dit citaat illustreert een intense emotionele ervaring waarbij de spreker zich overweldigd voelt door negatieve gedachten en gevoelens. Het gebruik van ‘highly anxious’ benadrukt de ernst van de emotionele toestand van de videomaker.

“To be fair, my friends are aware of my anxiety regarding plans, which is sweet. However, when plans are cancelled, I become extremely anxious and find myself wondering, ‘What do I do now?’”

Dit citaat belicht de relatie tussen sociale interacties en angst, waarbij de spreker zich gestrest en zenuwachtig voelt over geplande activiteiten. Het gebruik van ‘anxious’ benadrukt de emotionele reactie van de spreker op het annuleren van plannen door anderen.

4.2 Geobserveerde gedragingen en emoties

In deze paragraaf staat de tweede deelvraag van het onderzoek centraal: *"Welke gedragingen en emoties beelden jongvolwassenen uit in TikTok-video's over ADHD?"* Deze vraag wordt onderzocht met behulp van een word frequency analyse. De analyse richt zich op de meest voorkomende woorden die zijn geobserveerd en gedocumenteerd, gebaseerd op hoe jongvolwassenen ADHD uitbeelden. Tijdens het transcriberen heeft de onderzoeker van de Rijksuniversiteit Groningen woorden gebruikt om gedragingen en emoties te beschrijven, aangeduid als 'geobserveerde woorden'. Een wordcloud presenteert de resultaten, zoals te zien is in Figuur 3. Van elk woord wordt een gedetailleerde beschrijving gegeven, waarbij elke term zorgvuldig geanalyseerd is om inzicht te krijgen in de manieren waarop jongvolwassenen op TikTok weergeven wat ADHD voor hen betekent.

Figuur 3

Wordcloud met de meest voorkomende woorden over ADHD uitgebeeld door de videomakers en geobserveerd door de onderzoeker

Confused

Het woord 'confused' komt 48 keer (14,72%) voor in de dataset, waarvan drie keer benoemd door de videomakers en 45 keer geobserveerd tijdens de transcriptanalyse. 'Confused' wordt gedefinieerd als het onvermogen om helder te denken of iets te begrijpen (Cambridge dictionary, 2024d). Een voorbeeld van een observatie waarin 'confused' wordt gebruikt, is:

"The interaction between someone with ADHD and someone without often involves interruptions and misunderstandings, leading to irritation for the person without ADHD, while the person with ADHD remains confused."

Hier komt naar voren hoe mensen met ADHD zich vaak verward voelen tijdens interacties, wat kan leiden tot misverstanden en irritatie bij anderen.

Opvallend is dat het begrip ‘confused’ vaak voorkomt in zinnen als ‘looks confused’ of ‘looking confused’, namelijk 25 keer. Dit suggereert dat de onderzoeker die de video's transcribeerde, vaak verwardheid observeerde in video's over mensen met ADHD. Bijvoorbeeld:

"Looks confused into the camera"

Smiles

Het woord ‘smiles’ komt 44 keer (13,50%) voor in de dataset, allemaal geobserveerd en niet gebruikt door de videomakers. ‘Smiles’ wordt gedefinieerd als een gelukkige of vriendelijke uitdrukking op het gezicht waarbij de uiteinden van de mond omhoog krullen (Cambridge dictionary, 2024e). In de citaten wordt het woord ‘smiles’ gebruikt om verschillende soorten uitdrukkingen te beschrijven. Bijvoorbeeld:

"Smiles widely and mouths 'yes'"

Het citaat illustreert een moment waarop mensen glimlachen in de video's, wat vaak wordt geassocieerd met positieve emoties. Echter, heeft het woord ‘smiles’ niet altijd een positieve betekenis in de video's. Soms wordt het gebruikt om de uitbeelding van innerlijke conflicten of moeilijkheden te beschrijven. Bijvoorbeeld:

"Eyes are tearing, voice cracks, distressed. Looks away. Smiles desperately"

"Rubbing face, looking tired. Opens up laptop. Waves to laptop, smiles tiredly."

In deze contexten kan de glimlach eerder een masker zijn voor innerlijke worstelingen of spanningen dan een uiting van vreugde. Ook wordt het woord ‘smiles’ gebruikt in een sarcastische context:

"Looks to A with raised eyebrows, smiles sarcastically, Looks sideways, continues to chew."

Dit toont aan dat de glimlach soms wordt gebruikt om verborgen gevoelens of sarcasme uit te drukken, in plaats van oprechte vreugde of vriendelijkheid.

Laughing

Het woord 'laughing' komt in totaal 27 keer (8,28%) voor in de dataset, elke keer geobserveerd, met uitzondering van de 'laughing smileys' die negen keer worden gebruikt door de videomakers zelf. De betekenis van 'laughing' is niet alleen het fysieke glimlachen, maar ook het maken van geluiden die tonen dat iets grappig wordt gevonden of dat men gelukkig is (Cambridge dictionary, 2024f). Citaten bij dit woord zijn onder andere:

"Looks into camera, gestures to camera, laughing, disbelief"

In dit citaat wordt 'laughing' gebruikt om de reactie van de persoon op iets grappigs te beschrijven. Verder komt in de dataset het woord 'laughing' op verschillende manieren naar voren, wat diverse uitdrukkingen van lachen en emoties weerspiegelt:

"Hysterical laughing"

Bovenstaande duidt op een intens, ongecontroleerd gelach, mogelijk vanwege iets dat extreem grappig is of vanwege spanning.

"you don't want to disrupt them. If you do they might have to ((softly laughing)) start over again"

Het 'softly laughing' suggereert dat het gelach rustig en kalm is.

"((evil laughing))"

Dit geeft een duivels, kwaadaardig gelach weer, mogelijk als reactie op iets grappigs of ondeugends. Daarnaast wordt het woord 'laughing' negen keer vertegenwoordigd door middel van een smiley, waarbij de videomakers deze gebruiken om momenten van lachen of plezier visueel te benadrukken, zoals bijvoorbeeld in de zin:

*"random dance break *laughing smiley*"*

De diversiteit aan manieren waarop 'laughing' in de dataset wordt gebruikt, benadrukt de veelzijdigheid van dit woord in het uitdrukken van verschillende emoties en reacties.

Angry

Het woord 'angry' komt in totaal 37 keer (11,35%) voor in de dataset. Van deze gevallen is 'angry' 32 keer geobserveerd, 2 keer genoemd door de videomakers, en 3 keer

weergegeven door middel van een angry smiley. In de context van de data betekent 'angry' het ervaren van een sterke emotie van afkeer tegenover iemand die zich slecht heeft gedragen, waardoor de persoon die boos is de drang kan voelen om tegen hen te schreeuwen of hen pijn te doen (Cambridge dictionary, 2024g). De citaten onthullen interessante inzichten over de relatie tussen het woord 'angry' en de weergave van ADHD op TikTok. Opvallend is dat koppels in de video's herhaaldelijk situaties illustreren waarin de persoon met ADHD boos wordt door specifieke triggers, zoals luid kauwen, complexe instructies, onderbrekingen van hyperfocus en de aanwezigheid van luide mensen in het openbaar. Voorbeelden hiervan zijn:

“The video maker is intentionally annoying his girlfriend with ADHD by chewing loudly, she gets very angry.”

“Man is continuously stroking his ADHD girlfriend’s arm and legs to annoy her, she gets angry with him and walks away.”

Bovendien gebruiken de videomakers angry smileys als visuele hulpmiddelen om de emotie van boosheid uit te drukken in de digitale communicatie op TikTok:

What it’s like having ADHD

Opsomming, waaronder: *“Anger Issues *angry smiley*”*

Naast expliciete vermeldingen van 'angry', wordt het gevoel van woede in de video's ook vaak visueel gecommuniceerd door de lichaamstaal van de personen. In 15 gevallen wordt 'angry' niet expliciet genoemd, maar wordt het gevoel weergegeven door te zeggen dat iemand er 'angry' uitziet. Bijvoorbeeld:

“Walks away while staring intensely into camera, looking angry”

“A lies back down Grabs B’s hand and puts it on her arm, looks angry”

Deze manier van beschrijven suggereert dat het gevoel van woede niet altijd expliciet wordt benoemd, maar kan worden afgeleid uit de fysieke uitdrukkingen van de betrokkenen.

Chewing

Het woord 'chewing', dat verwijst naar kauwen, komt 22 keer (6,75%) voor in de dataset. Hierbij is het woord 19 keer geobserveerd en 3 keer benoemd door de videomakers.

Belangrijk om te benoemen is dat in video 74 het woord 'chewing' 10 keer voorkomt. De overige 12 keer zijn dus verspreid over de overige data. De manier waarop 'chewing' wordt benoemd varieert, maar het komt vaak voor in beschrijvingen van mensen die duidelijk hoorbaar kauwen. Bijvoorbeeld:

'stares blankly while chewing noticeably'

Terwijl een ander citaat simpelweg aangeeft dat iemand tijdens het eten kauwt:

'continues to eat food and chewing'.

Opmerkelijk is dat 'chewing' ook voorkomt als een trigger voor gevoelens van woede bij mensen met ADHD. Twee voorbeelden hiervan zijn:

"Things that ADHD'ers hate"

Opsomming met daarin: *"People who chew loudly and eat food with their mouth open, like that chewing noise."*

"ADHD rage can be triggered by loud chewing."

Dit suggereert dat kauwgeluiden een specifieke bron van irritatie en frustratie kunnen zijn voor mensen met ADHD, zoals aangegeven door de videomakers, in relatie tot ADHD-gerelateerde ervaringen.

Distracted

Het woord 'distracted', dat afgeleid betekent, komt in totaal 16 keer (4,91%) voor in de dataset, waarvan het 9 keer geobserveerd en 7 keer gebruikt door de videomakers. In de geciteerde fragmenten wordt 'distracted' op verschillende manieren belicht, waardoor diverse situaties naar voren komen waarin mensen met ADHD zich mogelijk afgeleid voelen. Bijvoorbeeld, een citaat illustreert een gesprek waarin iemand met ADHD wordt afgeleid:

"The video maker acts out a conversation in which the person with ADHD gets distracted and subsequently tells a random fact to the other person."

Een ander citaat benadrukt hoe gemakkelijk de persoon met ADHD afgeleid raakt:

"Getting distracted very easily"

Terwijl een derde citaat een situatie beschrijft waarin iemand met ADHD buiten rondloopt en wordt afgeleid door verschillende gedachten:

“POV video shows someone walking around outside, getting distracted by the multiple thoughts in his head and impulsively touching things and going on the swings.”

Deze citaten suggereren dat afleiding een veelvoorkomend aspect is van de ervaring van mensen met ADHD, zoals wordt benadrukt door de videomakers en geïllustreerd in de beschreven situaties. Ze belichten hoe mensen met ADHD vaak worstelen met het vasthouden van hun aandacht en het beheersen van hun impulsen, wat kan leiden tot uitdagingen in verschillende contexten, van dagelijkse taken tot sociale interacties.

Frustrated

Het woord 'frustrated' verschijnt in totaal 16 keer (4,91%) in de dataset, waarvan 14 keer door middel van observatie en twee keer door de videomakers benoemd, waarvan beide keren in video 98. In de citaten komt het woord 'frustrated' op verschillende manieren naar voren om de gemoedstoestand van mensen met ADHD op TikTok te beschrijven. Bijvoorbeeld, in de observaties is het woord gebruikt in zinnen als *"looks frustrated"*, wat aangeeft dat de persoon een gevoel van frustratie vertoont. Deze observaties laten zien hoe ADHD wordt gepresenteerd als een bron van frustratie voor degenen die eraan lijden, wat kan worden geïnterpreteerd als een van de uitdagingen waarmee ze worden geconfronteerd in het dagelijks leven.

Het woord 'frustrated' komt ook voor in een context waarin wordt benadrukt dat frustratie een veelvoorkomend gevoel is voor zowel mensen met ADHD als hun vrienden, en dat het belangrijk is om begrip en geduld te tonen voor de uitdagingen die mensen met ADHD kunnen ervaren. Een voorbeeld hiervan is:

"If you have ADHD, send this to your friend: Try not to get frustrated if your friend cancels last minute."

Dit citaat tonen aan hoe het woord 'frustrated' wordt gebruikt om de emotionele ervaringen van mensen met ADHD op TikTok te belichten, en ze dragen bij aan het begrip van hoe ADHD wordt gepresenteerd en begrepen binnen de TikTok-gemeenschap.

Distressed

Het woord ‘distressed’ verschijnt in totaal 14 keer (4,29%) in de dataset, waarvan in alle gevallen geobserveerd. ‘Distressed’ betekent 'verontrust of bezorgd' volgens de Cambridge dictionary (2024h). In de data wordt het woord ‘distressed’ gebruikt om de emotionele toestand van individuen met ADHD op TikTok te beschrijven. Bijvoorbeeld:

“She is very distressed while telling the story, constantly tearing up.”

Een ander citaat illustreert een directe uitdrukking van bezorgdheid en stress:

“(distressed) Ah: I am going to be late.”

Dit toont aan hoe de ervaringen van mensen met ADHD op TikTok worden gekoppeld aan gevoelens van stress en bezorgdheid in situaties waarin ze mogelijk te laat komen.

Ten slotte beschrijft een ander citaat hoe iemand met ADHD bezorgdheid ervaart:

“Moves head down, rubs hand on face, looks distressed”

Dit geeft aan hoe de emotionele toestand van ‘distressed’ wordt uitgedrukt door middel van non-verbale communicatie. De citaten benadrukken hoe het woord ‘distressed’ wordt gebruikt in de TikTok-video's over ADHD en laten zien hoe jongvolwassenen met ADHD hun stress en zorgen uiten in op TikTok.

4.3 Opvallende bevindingen

De derde deelvraag van het onderzoek luidt *“zijn er andere zaken die opvallen in de TikTok-video's over ADHD?”*. Vanuit de word frequency analyse valt op dat dat sommige woorden vaker worden genoemd dan geobserveerd, terwijl andere vaker worden geobserveerd dan genoemd. Bijvoorbeeld, ‘confused’ wordt 3 keer genoemd, maar 45 keer geobserveerd, terwijl ‘overwhelmed’ 10 keer genoemd wordt en 4 keer geobserveerd. Dit suggereert dat bepaalde woorden, zoals ‘confused’, misschien vaker voorkomen in de context van ADHD-video's dan expliciet worden genoemd door de gebruikers. Een ander opvallend verschil is dat veel van de geobserveerde woorden gerelateerd zijn aan emoties en gedragingen, zoals ‘smiles’, ‘angry’, ‘laughing’, ‘distressed’ en ‘frustrated’, terwijl sommige van de genoemde woorden meer gerelateerd zijn aan concepten of ervaringen, zoals ‘feel’, ‘neurodivergent’, en ‘attention’.

Verder tonen de resultaten aan dat slechts twee woorden, 'attention' en 'distracted', in overeenstemming zijn met de DSM-5-definitie van ADHD. De overige woorden, emoties en gedragingen vertoond in de TikTok-video's komen niet overeen met de officiële criteria voor ADHD. Daarnaast valt op dat jongvolwassenen overwegend een negatieve kijk lijken te hebben op ADHD, zoals geïllustreerd door het frequente gebruik van woorden met een negatieve ondertoon, zoals 'confused' (14,72%), 'angry' (11,35%), 'attention' (5,21%), 'distracted' (4,91%), 'distressed' (4,29%), 'overwhelmed' (4,29%) en 'chewing' (6,75%). Ondanks dat sommige woorden op zichzelf neutraal lijken, zoals chewing, blijken ze in de context van de video's toch een negatieve lading te hebben. Opmerkelijk is dat deze negatieve aspecten op een humoristische wijze worden gepresenteerd.

Bovendien tonen de video's vaak tegenstrijdige emoties, zoals glimlachen die verborgen gevoelens of sarcasme uitdrukken, eerder dan oprechte vreugde. Dit kan verwarrend zijn voor de kijkers. Een voorbeeld hiervan is:

"Looks to A with raised eyebrows, smiles sarcastically, Looks sideways, continues to chew."

Een opvallend positief aspect is dat de online gemeenschap een ruimte biedt waar jongvolwassenen zich vrij voelen om hun gevoelens en emoties te uiten, zoals blijkt uit het frequente gebruik van woorden zoals 'feel' (6,75%), 'feeling' (3,68%), 'overwhelmed' (4,29%), 'anxiety' (3,73%) en 'anxious' (1,84%).

Bovendien valt op dat TikTok-video's een dubbelzijdig effect kunnen hebben op jongeren met mentale problemen. Enerzijds bieden ze een gevoel van verbondenheid en steun (Milton et al., 2023). Anderzijds bevatten veel van deze video's onjuiste interpretaties van classificaties, wat kan leiden tot een overdreven perceptie van de ernst van de problemen.

5. Conclusie en discussie

5.1 Conclusie

Uit de analyse van 100 TikTok-video's blijkt dat videomakers de woorden 'neurodivergent', 'feel', 'attention' en 'overwhelmed' het meest gebruiken om ADHD te beschrijven. De meest uitgebeelde gedragingen en emoties zijn 'confused', 'smiles', 'angry', 'laughing' en 'chewing'. Opvallend is dat slechts twee veelgebruikte woorden daadwerkelijk overeenkomen met de criteria voor ADHD zoals beschreven in de DSM-5-TR (American Psychiatric Association, 2022), namelijk 'attention' (17 keer genoemd door videomakers) en 'distracted' (7 keer genoemd en 9 keer uitgebeeld door videomakers). Bovendien valt op dat de meeste video's ADHD op een humoristische wijze presenteren als iets negatiefs, waarbij de nadruk vooral ligt op beperkingen van ADHD. Verder blijkt dat de online gemeenschap een waardevolle ruimte biedt waar jongvolwassenen zich vrij voelen om hun gevoelens en emoties te uiten. Echter kan dit ook gepaard gaan met een dubbelzijdig effect voor jongeren. Aan de ene kant kan TikTok een gevoel van verbondenheid en steun bieden, waardoor individuen zich begrepen en ondersteund voelen. Aan de andere kant bevatten veel van deze video's onjuiste interpretaties van classificaties, wat kan leiden tot een overdreven perceptie van de ernst van de problemen.

5.2 Discussie

Een belangrijke bevinding is dat slechts twee woorden, 'attention' en 'distracted', overeenkomen met de definitie van ADHD volgens de DSM-5-TR (American Psychiatric Association, 2022). De overige woorden, emoties en gedragingen die voorkomen in TikTok-video's over ADHD komen niet overeen met de DSM-5-criteria voor ADHD. Deze bevinding, bekend als concept creep, suggereert dat de definitie van ADHD in de samenleving steeds verder wordt verruimd (Haslam et al., 2021). Steeds meer gedragingen en emoties worden in de samenleving aan ADHD toegeschreven. Dit kan leiden tot een verbreding in de DSM-criteria, wat op zijn beurt kan bijdragen aan de toenemende prevalentie van ADHD-diagnoses en het gebruik van medicatie voor behandeling.

In dit onderzoek is er sprake van zowel horizontale als verticale concept creep. Bij horizontale concept creep is er sprake van een bredere toepassing van het begrip ADHD. Dit is terug te zien in de resultaten, aangezien videomakers verschillende gedragingen en emoties associëren met ADHD, ook als dit niet overeenkomt met de DSM-criteria (Haslam, 2016; Haslam et al., 2021). Verticale concept creep wordt ook weerspiegeld in de resultaten, waarbij videomakers normale menselijke gedragingen presenteren als afwijkend gedrag en kenmerken

van ADHD. Dit kan ertoe leiden dat gebruikers normale kenmerken, die zij mogelijk zelf ook ervaren, zien als symptomen van ADHD en zichzelf mogelijk diagnosticeren. Met andere woorden, het begrip ADHD wordt verticaal opgerekt (Batstra, 2012; Bloemink, 2018; Haslam et al., 2021). Een ander voorbeeld van verticale concept creep zagen we in 1994, toen er vanuit de samenleving en zorgverleners een wens ontstond om ook dromerige meisjes te kunnen classificeren met ADHD. Dit resulteerde in het opnemen van het ‘aandachtszwakke subtype van ADHD’, oftewel Attention Deficit Disorder (ADD), in de definitie van ADHD in de DSM-IV. Dit heeft geleid tot een toename van classificaties bij meisjes, aangezien hyperactief gedrag bij meisjes minder vaak voorkomt dan bij jongens en het nieuwe subtype rustige, dromerige meisjes in aanmerking liet komen voor de classificatie (Batstra, 2023).

Naast concept creep is er ook sprake van bottom-up psychiatrisering, waarbij individuen in de samenleving zelf de vraag naar diagnoses en behandelingen initiëren, in plaats van dat deze vanuit de gezondheidszorg wordt gesteld. Dit blijkt uit een drijfveer die terug is te zien in de resultaten, waarin videomakers zichzelf diagnosticeren met ADHD aan de hand van ‘milde’ klachten die niet volledig voldoen aan de DSM-criteria. Een mogelijk gevolg hiervan is een toename van diagnostisering en medicalisering van normale menselijke gedragingen (Beeker et al., 2021; Haslam et al., 2021).

Naast dat dit onderzoek bijdraagt aan het begrijpen van de toename van gestelde diagnoses van ADHD en het gebruik van medicatie voor behandeling, geeft het ook inzicht in de manieren waarop jongvolwassenen ADHD representeren op TikTok, waardoor duidelijk wordt welke misvattingen veel voorkomen en hoe gerichte voorlichting kan worden ontwikkeld om deze misvattingen recht te zetten. Uit de analyse van TikTok-video's blijkt namelijk dat jongvolwassenen over het algemeen een negatieve kijk hebben op ADHD. Dit wordt geïllustreerd door het frequente gebruik van woorden met een negatieve ondertoon in de video's, zoals ‘confused’ (14,72%), ‘angry’ (11,35%), ‘chewing’ (6,75%), ‘attention’ (5,21%), ‘distracted’ (4,91%), ‘distressed’ (4,29%) en ‘overwhelmed’ (4,29%). Sommige woorden hebben op zichzelf geen negatieve lading, maar in de kwalitatieve analyse blijkt dat ze in de context wel een negatieve ondertoon hebben. Een voorbeeld hiervan is het woord ‘chewing’. Dit woord is vaak genoemd als een trigger voor gevoelens van woede bij mensen met ADHD, en wordt daarom beschouwd als een gedraging die een specifieke bron van irritatie en frustratie kan zijn voor mensen met ADHD. Opmerkelijk is dat deze negatieve aspecten op een humoristische manier worden gepresenteerd, waarbij ADHD wordt afgeschilderd als iets grappigs. Deze bevinding suggereert dat mensen wellicht geneigd zijn om negatieve aspecten

op een meer acceptabele manier te benaderen wanneer ze met humor worden gepresenteerd, waardoor ze minder bedreigend of ontmoedigend lijken. Hierdoor kan humor een effectieve strategie zijn voor communicatie op TikTok en het bevorderen van begrip over complexe of negatieve kwesties. Daarnaast kan de humoristische benadering mogelijk verklaard worden door het fenomeen van escapisme, waarbij gebruikers via TikTok willen ontsnappen aan de realiteit. ADHD-gerelateerde video's maken vaak gebruik van vrolijke muziek, grappige stemmetjes en het uitvergroten van alledaagse situaties om de aandoening op een luchtige manier te belichten (Gelmers, 2024).

Bovendien tonen de TikTok-video's vaak gedragingen en emoties op een tegenstrijdige manier. Bijvoorbeeld, hoewel glimlachen aanvankelijk positief lijkt, blijkt dat de glimlach vaak wordt gebruikt om verborgen gevoelens of sarcasme uit te drukken, eerder dan oprechte vreugde of vriendelijkheid. Deze tegenstrijdige presentatie van emoties kan verwarrend zijn en kan leiden tot ambiguïteit en niet-erkende ambivalentie. Dit houdt in dat bijvoorbeeld de videomakers tegenstrijdige ideeën hebben over ADHD, maar deze tegenstrijdige gevoelens niet expliciet erkennen of bespreken. Het negeren van deze ambivalentie kan de ontwikkeling van zorgpraktijken voor individuen met een ADHD-classificatie belemmeren (van Langen et al., 2023). Daarom is het essentieel om deze ambivalentie aan te pakken en te integreren in het zorgproces en voorlichting over ADHD.

Hoewel ADHD ook positieve aspecten heeft, zoals het vermogen om in het moment te leven en creativiteit te stimuleren (Redshaw & McCormack, 2022), worden deze minder vaak benadrukt in de TikTok-video's. Desondanks biedt de online gemeenschap wel een positief aspect doordat gebruikers zich vrij voelen om hun gevoelens en emoties te uiten, zoals blijkt uit het frequente gebruik van woorden zoals 'feel' (6,75%), 'feeling' (3,68%), 'overwhelmed' (4,29%), 'anxiety' (3,73%) en 'anxious' (1,84%). Dit weerspiegelt de behoefte van individuen om begrepen te worden en steun te vinden binnen een gemeenschap van leeftijdsgenoten met vergelijkbare ervaringen. De voorkeur van mensen om hun ervaringen op TikTok te delen in plaats van met gezondheidsprofessionals kan worden verklaard door de mogelijkheid om steun en empathie te ontvangen van leeftijdsgenoten. Deze behoefte aan verbondenheid is vooral relevant voor ADHD, waarbij de verwarring en uitdagingen die gepaard gaan met ADHD leiden tot een verlangen om deel uit te maken van een gemeenschap die begrip en ondersteuning biedt (Gallagher, 2021).

Een opvallende bevinding is dat TikTok-gebruikers vaak zelf de term ‘neurodivergent’ gebruiken. Neurodiversiteit is een benadering die afstapt van het pathologiseren van ‘abnormale’ versus ‘normale’ hersenen, en in plaats daarvan de enorme verscheidenheid aan psychische verschillen erkent (Nerenberg, 2021). Deze term heeft niet per se een negatieve of positieve ondertoon in de video’s, maar wordt eerder gebruikt als een manier om ADHD-kenmerken te beschrijven als verschillen in plaats van als afwijkingen. Dit wijst mogelijk op een groeiende trend onder jongvolwassenen om neurodiversiteit te omarmen en te zien als een aspect van persoonlijke identiteit.

Een andere opvallende bevinding is het frequente voorkomen van het woord 'confused' in TikTok-video's over ADHD. Dit woord kwam 48 keer voor in de dataset (3 keer genoemd en 45 keer uitgebeeld door videomakers). Deze bevinding wijst erop dat 'confused', ofwel verwarring, prominent aanwezig is in de manier waarop jongvolwassenen op TikTok hun ervaringen uitbeelden en dat de videomakers verwardheid associëren met ADHD. Uit de data blijkt dat verwardheid in de context van ADHD voornamelijk een negatieve ondertoon heeft, omdat het leidt tot misverstanden en irritatie bij anderen. De frequentie en negatieve ondertoon van verwardheid in TikTok-video's over ADHD kunnen wijzen op emotionele dysregulatie bij volwassenen met ADHD, omdat verwarring en frustratie vaak voortkomen uit executieve functioneringsproblemen en sociale misverstanden (Beheshti et al., 2020; Choi et al., 2022). Dit is ook terug te zien in andere begrippen vanuit de resultaten waarin, ten eerste neurodivergentie onder andere wordt gezien als bron van uitdagingen, zoals 'executive functioning issues', 'ADHD-rage' en moeite met dagelijkse taken. En ten tweede suggereren citaten dat individuen met ADHD mogelijk geen daadwerkelijk tekort aan aandacht hebben, maar eerder moeite hebben met het reguleren ervan. Daarnaast dragen ADHD-gerelateerde comorbiditeiten zoals bijvoorbeeld angst en depressie bij aan verhoogde niveaus van verwarring, wat invloed heeft op het dagelijks functioneren en sociale interacties (Adamou et al., 2013).

Verder valt op dat TikTok-video's een dubbelzijdig effect kunnen hebben op jongeren met mentale problemen. Aan de ene kant bieden ze een gevoel van verbondenheid en steun (Milton et al., 2023), wat de drempel om hulp te zoeken en het raadplegen van een huisarts kan verlagen. Aan de andere kant bevatten veel van deze video's onjuiste interpretaties van classificaties, wat kan leiden tot een overdreven perceptie van de ernst van de problemen. Dit staat bekend als 'psychosomatische sociale besmetting' of 'prognostisch pessimisme', en kan

individuen beïnvloeden om zich te gaan gedragen volgens de criteria van een classificatie waarvan zij denken dat ze eraan voldoen (Haltigan et al., 2023; Baek et al., 2022).

5.3 Sterke punten en beperkingen

Sterke punten

Een sterk punt van het onderzoek is dat het open en inductief van aard is, waardoor veel ruimte ontstaat voor nieuwe inzichten. Door geen gebruik te maken van vooraf bepaalde thema's, is er met een open blik naar de data gekeken. Hierdoor is er in de analyse ruimte voor opvallende woorden, die in eerste instantie niet lijken aan te sluiten bij ADHD. Dit resulteert in een oprechte weergave van hoe jongeren ADHD presenteren op TikTok, waarbij de uitkomst wordt gestuurd door de data.

Een ander sterk punt van het onderzoek is dat de context waarin de woorden zijn toegepast grondig en gedetailleerd zijn geanalyseerd. Bijvoorbeeld door woorden die elkaar overlappen apart te behandelen, zoals bij de woorden 'anxiety', 'anxious' en 'distressed'. Ondanks dat deze termen enige overlap hebben in betekenis, is ervoor gekozen om ze individueel te onderzoeken, met aandacht voor het specifieke gebruik ervan door de videomakers. Door elk woord afzonderlijk te analyseren, is niet alleen de frequentie ervan vastgesteld, maar ook hoe ze binnen hun context worden gebruikt en welke invloed dit heeft op hoe ADHD wordt weergegeven en begrepen door jongvolwassenen op TikTok. Een voorbeeld hiervan is bij het woord 'chewing', waarbij op kwantitatieve wijze werd vastgesteld dat het woord opvallend vaak voorkomt in de data en bij de kwalitatieve analyse duidelijk werd dat het woord een negatieve ondertoon heeft in de context.

Beperkingen

Een beperking is dat bij de kwalitatieve analyse de meest voorkomende woorden vanuit de word frequency analyse, die aansluiten bij ADHD, geselecteerd zijn door één onderzoeker. Dit maakt de selectie subjectief.

Verder kunnen variaties in de beschrijving van sommige woorden mogelijk resulteren in een vertekend beeld van de frequentie van bepaalde emoties en gedragingen binnen de TikTok-video's over ADHD. Bijvoorbeeld, in video 32 wordt het woord 'overwhelmed' beschreven als 'overwhelm' omdat iemand zijn zin niet afmaakt in de video. Dit geldt ook voor andere woorden zoals in video 83: 'Angrily throws away notebook', 'angrily' wordt dus niet

onder 'angry' meegenomen. Echter is ervoor gekozen om in de analyse alleen 'kernwoorden' op te nemen, zoals 'angry' en 'overwhelmed', omdat deze het vaakst voorkomen en de essentie van de emotie behouden. Daarbij heeft de variatie of verkorting van de meest voorkomende woorden niet vaak genoeg plaatsgevonden om invloed te hebben op de resultaten en conclusies van het onderzoek. Desondanks is het belangrijk voor toekomstige onderzoekers om deze overweging in gedachten te houden.

5.4 Aanbevelingen vervolgonderzoek

Toekomstig onderzoek zou zich kunnen richten op de impact van TikTok-video's over ADHD op hoe classificaties worden gezien en de daaropvolgende effecten, vooral bij jongvolwassenen. Door middel van enquêtes of kwalitatieve interviews kan worden onderzocht hoe verschillende soorten TikTok-video's over ADHD de kennis, houding en gedrag met betrekking tot de aandoening beïnvloeden.

Een tweede aanbeveling voor vervolgonderzoek is om longitudinaal onderzoek uit te voeren naar veranderingen in de inhoud en representatie van ADHD op het platform. Aangezien de inhoud van de TikTok-video's voortdurend verandert (Jung & Zhou, 2019), is het interessant om regelmatig de content te analyseren over een langere periode, zodat trends en veranderingen in de representatie van ADHD kunnen worden geïdentificeerd. Dit soort onderzoek kan als voordeel hebben dat er kan worden onderzocht of TikTok een effectieve plek is om misinformatie over ADHD te bestrijden. Daarnaast kan dergelijk onderzoek inzicht bieden in hoe de gemeenschap reageert op de gepresenteerde informatie. Door interactie aan te gaan met TikTok-gebruikers en hun reacties te verzamelen, kunnen onderzoekers beter begrijpen hoe de boodschap wordt ontvangen en verwerkt. Hierbij is het interessant om verder te onderzoeken hoe de benadering van neurodiversiteit de perceptie van ADHD beïnvloedt, met daarbij hoe het van invloed kan zijn op de acceptatie en ondersteuning van mensen met ADHD in de samenleving. Verder kan door middel van het delen van accurate en relevante informatie, kennis over ADHD worden vergroot en misvattingen gecorrigeerd. Dit kan als gevolg hebben dat het aantal zelfdiagnoses wordt teruggedrongen, omdat TikTok-gebruikers toegang hebben tot betrouwbare informatie en een beter begrip krijgen van ADHD.

5.5 PraktijkmPLICaties

Gezien de gevolgen van concept creep en de verspreiding van onjuiste informatie over ADHD op TikTok, is het cruciaal om bewustwording te vergroten onder gebruikers van het platform over het verschil tussen feitelijke informatie en misinformatie met betrekking tot ADHD. Gebruikers moeten worden aangemoedigd om kritisch na te denken over de inhoud van de video's en om bronnen te verifiëren voordat ze informatie als waarheid accepteren. Dit kan de mogelijke negatieve gevolgen van onjuiste informatie, zoals zelfdiagnostisering, gevoelens van machteloosheid en nog meer toename van ADHD classificaties en behandelingen, helpen voorkomen (Newman, 2022; Yeung et al., 2022). Betere voorlichting kan worden bereikt door wetenschappers de juiste informatie te laten verspreiden op TikTok en door trainingen in mediawijsheid op scholen voor zowel jongvolwassenen als leerkrachten. Hierbij is het belangrijk dat de voorlichting informatie bevat over ambivalentie en ambiguïteit, aangezien deze fenomenen veel voorkomen in de TikTok-video's en het negeren hiervan kan leiden tot belemmeringen in de ontwikkeling van de zorg voor mensen met een ADHD-classificatie (van Langen et al., 2023). Gerichte voorlichtingen kunnen onder andere worden onderbouwd met informatie vanuit het document 'Richtlijn voorlichting ADHD' (Batstra et al., 2021).

Het delen van ervaringen over ADHD op TikTok lijkt voor veel gebruikers een manier te zijn om steun en verbondenheid te vinden (Milton et al., 2023). Om die reden is het essentieel om online gemeenschappen te bevorderen die een veilige omgeving bieden voor jongeren met ADHD. Een tweede praktijkaanbeveling is daarom om peer-supportgroepen en online forums op te zetten waar jongvolwassenen met ADHD elkaar kunnen ondersteunen en ervaringen kunnen delen, bijvoorbeeld op scholen of vanuit de gemeente, om een inclusieve omgeving te creëren waarin zij zich gesteund voelen.

6. Literatuurlijst

- Adamou, M., Arif, M., Asherson, P., Tar-Ching, A. W., Bolea, B., Coghill, D., Guðjónsson, G., Halmøy, A., Hodgkins, P., Müller, U., Pitts, M., Trakoli, A., Williams, N., & Young, S. (2013). Occupational issues of adults with ADHD. *BMC Psychiatry* 13, 59. <https://doi.org/10.1186/1471-244X-13-59>
- American Psychiatric Association. (2022). *Handboek voor de classificatie van psychische stoornissen: DSM-5-TR*.
- Bahorsky, R. (2022). Calling Dr. Tiktok: Experts weigh in on an alarming social-media trend. *A&S Magazine, University of Virginia*. <https://give.as.virginia.edu/news/story/calling-dr-tiktok-experts-weigh-alarming-social-media-trend>
- Baek, C. H., Kim, H.J., Park, H.Y., Seo, H.Y., Yoo, H., & Park, J.E. (2022). Influence of Biogenetic Explanations of Mental Disorders on Stigma and Help-Seeking Behavior: A Systematic Review and Meta-Analysis. *J Korean Med Sci*, 16;38(3):e25. <https://doi.org/10.3346/jkms.2023.38.e25>
- Batstra, L. (2012). *Hoe voorkom je ADHD?: door de diagnose niet te stellen*. Uitgeverij Nieuwezijds
- Batstra, L. (2020). ADHD-richtlijnen. *Kind en (ortho) pedagogiek voorop!* Druk en Dwars. Geraadpleegd op 25 januari 2024, van <https://drukendwars.nl/orthopedagogen-kom-op-voor-jullie-vak/>
- Batstra, L. (2023). *ADHD: macht en misverstanden*. Uitgeverij Lucht.
- Batstra, L., & Frances, A. (2012). DSM-5 further inflates attention deficit hyperactivity disorder. *The Journal of Nervous and Mental Disease*, 200(6), 486-8. <https://doi.org/10.1097/NMD.0b013e318257c4b6>
- Batstra, L., Nieweg, E. H., & Hadders-Algra M. (2014). Exploring five common assumptions on Attention Deficit Hyperactivity Disorder. *Acta Paediatr*, 103(7), 696-700. <https://doi.org/10.1111/apa.12642>
- Batstra L., Hadders-Algra, M., Nieweg, E., Van Tol, D., Pijl, S. J., & Frances, A. (2012). Childhood emotional and behavioral problems: reducing overdiagnosis without risking undertreatment. *Developmental Medicine and Child Neurology*. 54(6):492-4. <https://doi.org/10.1111/j.1469-8749.2011.04176.x>

- Batstra, L., Dekkers, T., Groenman, A., Hoekstra, P., Hofhuis, M., Jonkers, R., Polderman, T., Rommelse, N., Verburg, M., Veenman, B., & Wienen, B. (2021). *Richtlijn voorlichting ADHD*. Druk en dwars. Geraadpleegd op 25 april 2024, van <https://drukendwars.nl/voorlichting-2/voorlichting-adhd/>
- Beeker, T., Mills, C., Bhugra, D., Meerman, S. T., Thoma, S., Heinze, M., & Von Peter, S. (2021). Psychiatrization of Society: A Conceptual Framework and Call for Transdisciplinary Research. *Frontiers in Psychiatry, 12*. <https://doi.org/10.3389/fpsyt.2021.645556>
- Beheshti, A., Chavanon, M. L., & Christiansen, H. (2020). Emotion dysregulation in adults with attention deficit hyperactivity disorder: a meta-analysis. *BMC Psychiatry 20, 120*. <https://doi.org/10.1186/s12888-020-2442-7>
- Biederman, J., & Faraone, S. V. (2005). Attention-deficit hyperactivity disorder. *The Lancet 2005;366(9481):237-48*. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(05\)66915-2](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(05)66915-2)
- Bloemink, S. (2018). *Diagnosedrift: Hoe Onze Labelcultuur Kinderen Tekort Doet*. Federatie Medisch Specialisten. (2015, 8 juli). *Diagnostiek ADHD bij volwassenen - Richtlijn*. Richtlijndatabase. Geraadpleegd op 5 januari 2024, van https://richtlijndatabase.nl/richtlijn/adhd_bij_volwassenen/diagnostiek_adhd_bij_volwassenen.html
- Bootsma, J., Van de Glind, I., & Van de Ven, G. (2023). *FGW Trendrapport GGZ. Op het tweede gezicht. Een blik op ontwikkelingen in de ggz*. Geraadpleegd op 20 april 2024, van https://fwg.nl/app/uploads/2023/05/FWG-Trendrapport-GGZ-mei-2023-webversie.pdf?utm_source=Download&utm_medium=Knop&utm_campaign=Website+download&utm_id=Website+
- Bryman, A., & Cramer, D. (2011). *Quantitative Data Analysis with IBM SPSS 17, 18 & 19: A Guide for Social Scientists*. Routledge.
- Cambridge dictionary. (2024a). *Attention*. Cambridge University Press & Assessment 2024. Geraadpleegd op 20 maart 2024, van <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/attention>

- Cambridge dictionary. (2024b). *Overwhelm*. Cambridge University Press & Assessment 2024. Geraadpleegd op 20 maart 2024, van <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/overwhelm?q=overwhelmed>
- Cambridge dictionary. (2024c). *Anxiety*. Cambridge University Press & Assessment 2024. Geraadpleegd op 21 maart 2024, van <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/anxiety>
- Cambridge dictionary. (2024d). *Confused*. Cambridge University Press & Assessment 2024. Geraadpleegd op 21 maart 2024, van <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/confused>
- Cambridge dictionary. (2024e). *Smile*. Cambridge University Press & Assessment 2024. Geraadpleegd op 18 maart 2024, van <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/smile?q=smiles>
- Cambridge dictionary. (2024f). *Laugh*. Cambridge University Press & Assessment 2024. Geraadpleegd op 18 maart 2024, van <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/laugh?q=laughing+>
- Cambridge dictionary. (2024g). *Angry*. Cambridge University Press & Assessment 2024. Geraadpleegd op 25 maart 2024, van <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/angry?q=angry+>
- Cambridge dictionary. (2024h). *Distressed*. Cambridge University Press & Assessment 2024. Geraadpleegd op 26 maart 2024, van <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/distressed>
- Cao, X., Gong, M., Yu, L., & Dai, B. (2020). Exploring the mechanism of social media addiction: an empirical study from WeChat users. *Internet Research*, 30, 1305-1328. <https://doi.org/10.1108/INTR-08-2019-0347>
- Casale, S., Rugai, L., & Fioravanti, G. (2018). Exploring the role of positive metacognitions in explaining the association between the fear of missing out and social media addiction. *Addictive Behaviors*, 85, 82-87. <https://doi.org/10.1016/j.addbeh.2018.05.020>

- Centraal bureau voor de Statistiek. (2022). *Ervaren gezondheid, zorggebruik en leefstijl bij kinderen tot 12 jaar* [Dataset]. Geraadpleegd op 5 maart 2024, van <https://www.cbs.nl/nl-nl/cijfers/detail/83716NED?-q=adhd>
- Centraal bureau voor de Statistiek. (2023). Meer jongeren met jeugdzorg in de eerste helft van 2023. Geraadpleegd op 26 april 2024, van <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2023/44/meer-jongeren-met-jeugdzorg-in-eerste-helft-van-2023>
- Choi, W. S., Young, S. W., Sheng-Min, W., Hyun K. L., & Won-Myong, B. (2022). The prevalence of psychiatric comorbidities in adult ADHD compared with non-ADHD populations: A systematic literature review. *PLoS ONE* 17(11): e0277175. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0277175>
- Conrad, P., & Potter, D. (2000). From Hyperactive Children to ADHD Adults: Observations on the Expansion of Medical Categories. *Social Problems, Oxford University Press* 47(4), 559-582. <https://doi.org/10.2307/3097135>
- Danielson, M. L., Holbrook, J. R., Bitsko, R. H., Newsome, K., Charania, S. N., McCord, R. F., Kogan, M. D., & Blumberg, S. J. (2022). State-Level Estimates of the Prevalence of Parent-Reported ADHD Diagnosis and Treatment Among U.S. Children and Adolescents, 2016 to 2019. *Journal of Attention Disorders*, 26(13), 1685–1697. <https://doi.org/10.1177/10870547221099961>
- Dehue, T. (2011, 2 november). Ik maak drukte want ik ben een druktemaker. *De Groene Amsterdammer*. Geraadpleegd op 11 oktober 2023, van <https://www.groene.nl/artikel/ik-maak-drukke-want-ik-ben-een-druktemaker>
- European Data Protection Board. (2021). *Recommendations 01/2020 on measures that supplement transfer tools to ensure compliance with the EU level of protection of personal data. Version 2.0*. European Data Protection Board. https://www.edpb.europa.eu/system/files/2021-06/edpb_recommendations_202001vo.2.0_supplementarymeasurestransferstools_en.pdf
- Faraone, S. V., Asherson, P., Banaschewski, T., Buitelaar, J. K., Antonio Ramos-Quiroga, J., Augusto Rohde, L., Sonuga-Barke, E. J. S., Tannock, R., & Franke, B. (2015). Attention-deficit/hyperactivity disorder. *Nature Reviews Disease Primers* 1, 15020. <https://doi.org/10.1038/nrdp.2015.20>

- Federatie Medisch Specialisten. (2015, 8 juli). *Diagnostiek ADHD bij volwassenen - Richtlijn*. Richtlijndatabase. Geraadpleegd op 3 oktober 2023, van https://richtlijndatabase.nl/richtlijn/adhd_bij_volwassenen/diagnostiek_adhd_bij_volwassenen.html
- Flick, U. (2020). *Introducing research methodology*. Sage Publications Ltd.
- Franz, D. J., Richter, T., Lenhard, W., Marx, P., Stein, R., & Ratz, C. (2023). The Influence of Diagnostic Labels on the Evaluation of Students: a Multilevel Meta-Analysis. *Educ. Psychol. Rev.* 35:17. <https://doi.org/10.1007/s10648-023-09716-6>
- Gallagher, L. (2021). Welcome to AnxietyTok: An Empirical Review of Peer Support for Individuals Living With Mental Illness on Social Networking Site TikTok. *Villanova Research Journal*, 3, 24-32. <https://jbh.journals.villanova.edu/index.php/veritas/article/view/2641/2563>
- Gao, W., Liu, Z., & Li, J. (2017). How does social presence influence SNS addiction? A belongingness theory perspective. *Computers in Human Behavior*, 77, 347-355. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2017.09.002>
- Gascon, A., Gamache, D., St-Laurent, D., & Stipanovic, A. (2022). Do we over-diagnose ADHD in North America? A critical review and clinical recommendations. *Journal of Clinical Psychology*, 78(12), 2363–2380. <https://doi.org/10.1002/jclp.23348>
- Gelmers, H. (2024). *Waarom doe je dat?! Motivaties achter aan ADHD-gerelateerde TikTok video's en de reacties hierop*. [Ongepubliceerde masterthesis]. Rijksuniversiteit Groningen.
- Gezondheidsraad. (2014). *ADHD: medicatie en maatschappij*. Den Haag: Gezondheidsraad, publicatienummer 2014/19. Geraadpleegd op 10 maart 2024, van <https://www.gezondheidsraad.nl/documenten/adviezen/2014/07/03/adhd-medicatie-en-maatschappij>
- Gillette, H. (2022). *All About ADHD Paralysis*. PsychCentral. Geraadpleegd op 25 maart 2024, van <https://psychcentral.com/adhd/adhd-paralysis>
- Haltigan, J. D., Pringsheim, T. M., & Rajkumar, G. (2023). Social media as an incubator of personality and behavioral psychopathology: Symptom and disorder authenticity or

psychosomatic social contagion? *Comprehensive Psychiatry*, 121, 152362.

<https://doi.org/10.1016/j.comppsy.2022.152362>

Harari, L., Oselin, S. S., & Link, B. G. (2023). The Power of Self-Labels: Examining Self-Esteem Consequences for Youth with Mental Health Problems. *Journal of Health and Social Behavior*, 002214652311759. <https://doi.org/10.1177/00221465231175936>

Hart de Ruyter, T. (1959). *Moeders en kinderen*. Nijkerk: G.F. Callenbach.

Haslam, N. (2016). Concept Creep: Psychology's Expanding Concepts of Harm and Pathology. *Psychological Inquiry*, 27(1), 1–17.

<https://doi.org/10.1080/1047840x.2016.1082418>

Haslam, N., Tse, J. S. Y., & De Deyne, S. (2021). Concept Creep and Psychiatrization.

Frontiers in Sociology, 6. <https://doi.org/10.3389/fsoc.2021.806147>

Hoogman, M., Bralten, J., Hibar, D. P., Mennes, M., Zwiers, M. P., Schweren, L. S. J., Van Hulzen, K. J. E., Medland, S. E., Shumskaya, E., Jahanshad, N., De Zeeuw, P., Szekely, E., Sudre, G., Wolfers, T., Onnink, A. M. H., Dammers, J. T., Mostert, J. C., Vivers-Gilabert, Y., Kohls, G., (...) & Franke, B. (2017). Subcortical brain volume differences in participants with attention deficit hyperactivity disorder in children and adults: a cross-sectional mega-analysis. *The Lancet psychiatry*, 4(4), 310-319.

[https://doi.org/10.1016/S2215-0366\(17\)30049-4](https://doi.org/10.1016/S2215-0366(17)30049-4)

Iram., & Aggerwal, H. (2020). Time series analysis of pubg and tiktok applications using sentiments obtaining from social media-twitter. *Advances in Mathematics: Scientific Journal*, 9(6), 3213-3219. <https://doi.org/10.37418/amsj.9.6.1>

Jung, H., & Zhou, Q. (2019). Learning and Sharing Creative Skills with Short Videos: A Case Study of User Behavior in TikTok and Bilibili. Geraadpleegd op 20 december 2023, van

https://www.researchgate.net/publication/335335984_Learning_and_Sharing_Creative_Skills_with_Short_Videos_A_Case_Study_of_User_Behavior_in_TikTok_and_Bilibili

- Kazda, L., Mcgeechan, K. Bell, K., Thomas, R., & Barratt, A. (2022). Association of Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder Diagnosis With Adolescent Quality of Life. *JAMA network open*, *5*(10), e2236364.
<http://doi.org/10.1001/jamanetworkopen.2022.36364>
- Kazda, L., Bell, K. J., Thomas, R., McGeechan, K., Sims, R., & Barratt, A. (2021). Overdiagnosis of Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder in Children and
- Kelly, S. M. (2023). *Teens are using social media to diagnose themselves with ADHD, autism and more. Parents are alarmed.* CNN. Geraadpleegd op 5 januari 2024, van <https://edition.cnn.com/2023/07/20/tech/tiktok-self-diagnosis-mental-health-wellness/index.html>
- Klobas, J. E., McGill, T. J., Moghavvemi, S., & Paramanathan, T. (2018). Compulsive YouTube usage: a comparison of use motivation and personality effects. *Computers in Human Behavior*, *87*, 129-139. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2018.05.038>
- Kumova Metin, S. K., & Karaođlan, B. (2011). Measuring Collocation Tendency of Words. *Journal of Quantitative Linguistics*, *18*(2), 174-187.
<https://doi.org/10.1080/09296174.2011.556005>
- Lin, J., Lin, S., Turel, O., & Xu, F. (2020). The buffering effect of flow experience on the relationship between overload and social media users' discontinuance intentions. *Telematics and Informatics*, *49*, 101374. <https://doi.org/10.1016/j.tele.2020.101374>
- Longshore, A. M. (2022). Perception inflation of ADHD prevalence in American adults after watching TikTok videos. *Journal of Student Research*, *11*(1), 76-83.
<https://www.asu-srj.net/spring-2022/>
- Milton, A., Ajmani, L., Ann DeVito, M., & Chancellor, S. (2023). "I See Me Here": *Mental Health Content, Community, and Algorithmic Curation on Tiktok* (In Proceedings of the 2023 CHI Conference on Human Factors in Computing Systems). ACM, New York. <https://doi.org/10.1145/3544548.3581489>
- Mitchell, J., & Read, J. (2011). Attention-deficit hyperactivity disorder, drug companies and the internet. *Clinical Child Psychology and Psychiatry*, *17*(1), 121-39.
<https://doi.org/10.1177/1359104510396432>

- Nerenberg, J. (2021). *Divergent Mind: Thriving in a World That Wasn't Designed for you*. HarperOne.
- Newman, N. (2022). *Overview and key findings of the 2022 Digital News Report*. Reuters Institute, University of Oxford. <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/digital-news-report/2022/dnreexecutive-summary>
- Pugle, M. (2022, 28 februari). *Young People Are Using TikTok to Diagnose Themselves With Serious Mental Health Disorders. What's Behind This Trend?* Everyday Health. Geraadpleegd op 2 oktober 2023, van <https://www.everydayhealth.com/emotional-health/young-people-are-using-tiktok-to-diagnose-themselves-with-serious-mental-health-disorders/>
- Qin, Y., Omar, B., & Musetti, A. (2022). The addiction behavior of short-form video app TikTok: The information quality and system quality perspective. *Front. Psychol.* *13*:932805. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.932805>
- Redshaw, R., McCormack, L. (2022). "Being ADHD": a Qualitative Study. *Advances in Neurodevelopment Disorders*, *6*, 20–28. <https://doi.org/10.1007/s41252-021-00227-5>
- Ringbom, I., Suvisaari, J., Kääriälä, A., Sourander, A., Gissler, M., Ristikari, T., & Gyllenberg, D. (2021). Psychiatric disorders diagnosed in adolescence and subsequent long-term exclusion from education, employment or training: longitudinal national birth cohort study. *The British journal of psychiatry: the journal of mental science*, *220*(3), 148–153. <https://doi.org/10.1192/bjp.2021.146>
- Sacks, H., Schegloff E. A., Jefferson, G. (1974). A Simplest Systematics for the Organization of Turn-Taking for Conversation. *Language*, *50*(4). <https://doi.org/10.2307/412243>
- Simons, P. (2023). *Zeldzame psychiatrische aandoeningen onder tienermeisjes verspreiden zich via sociale media als virussen*. Mad in the Netherlands. Geraadpleegd op 5 januari 2024, van <https://madinthenetherlands.org/tieners-psychische-beelden-sociale-media-voorbeeld/>
- Sluiter, M. (2021). *Wild and willful: Shifting perspective and approach towards ADHD*. [Thesis fully internal (DIV), University of Groningen]. University of Groningen. <https://doi.org/10.33612/diss.156482785>

- Smit, M. (2023). *Van storend gedrag tot stoornis: De (bio)medicalisering van gedragsproblemen van Nederlandse kinderen en jongeren 1950-1990*. [Thesis fully internal (DIV), University of Groningen]. University of Groningen. <https://doi.org/10.33612/diss.837310644>
- Smith, T., & Short, A. (2022). Needs affordance as a key factor in likelihood of problematic social media use: validation, latent Profile analysis and comparison of TikTok and Facebook problematic use measures. *Addictive Behaviors* 129:107259. <https://doi.org/10.1016/j.addbeh.2022.107259>
- Stokel-Walker, C. (2021). *TikTok Boom: China's Dynamite App and the Superpower Race for Social Media*. HarperCollins.
- Sun, Y. Q., Zhao, Y., Jia, S., & Zhen, D. Y. (2015). Understanding the Antecedents of Mobile Game Addiction: The Roles of Perceived Visibility, Perceived Enjoyment and Flow. *Pacific Asia Conference on Information Systems, PACIS - Proceedings*, 141. <https://aisel.aisnet.org/pacis2015/141/>
- Tarafdar, M., Maier, C., Laumer, S., & Weitzel, T. (2019). Explaining the link between technostress and technology addiction for social networking sites: A study of distraction as a coping behavior. *Information Systems Journal*, 30(1), 96-124. <https://doi.org/10.1111/isj.12253>
- Te Meerman, S., Freedman, J. E., & Batstra, L. (2022). ADHD and reification: Four ways a psychiatric construct is portrayed as a disease. *Frontiers in Psychiatry*, 13. <https://doi.org/10.3389/fpsy.2022.1055328>
- Ten Have, M., Tuithof, M., Van Dorsselaer, S., Schouten, F., & De Graaf, R. (2022). The Netherlands Mental Health Survey and Incidence Study-3 (NEMESIS-3): Objectives, methods and baseline characteristics of the sample. *International Journal of Methods in Psychiatric Research*, 32(1), e1942. <https://doi.org/10.1002/mpr.1942>
- The MTA Cooperative Group. (1999). A 14-month Randomized Clinical Trial of Treatment Strategies for Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder. *Arch Gen Psychiatry*, 56(12), 1073–86. <https://doi.org/10.1001/archpsyc.56.12.1073>

- Tian, Y., Bian, Y., Han, P., Gao, F., & Wang, P. (2017). Associations between psychosocial factors and generalized pathological internet use in Chinese university students: A longitudinal cross-lagged analysis. *Computers in Human Behavior, 72*, 178-188.
- Timimi, S. (2017). Non-diagnostic based approaches to helping children who could be labelled ADHD and their families. *International Journal of Qualitative Studies on Health and Well-being, 12(1)*. <https://doi.org/10.1080/17482631.2017.1298270>
- Timimi, S., & Radcliffe, N. (2005). The rise and rise of attention deficit hyperactivity disorder. *Journal of Public Mental Health, Vol. 4(2)*, pp. 9-13. <https://doi.org/10.1108/17465729200500013>
- Van Deth, R., & Vandereycken, W. (2019). *Psychiatrie: van diagnose tot behandeling*. Bohn Stafleu van Loghum.
- Van Dijken, P. (2021). Het blijft mensenwerk. *Bohn Stafleu van Loghum eBooks*, 181-187. https://doi.org/10.1007/978-90-368-2582-5_23
- Van Langen, M. J. M., Van Hulst, B. M., & Durston, S. (2023). Hidden in plain sight: how individual ADHD stakeholders have conflicting ideas about ADHD but do not address their own ambivalence. *European Child Adolescent Psychiatry*. <https://doi.org/10.1007/s00787-023-02290-w>
- Weimann, G., & Masri, N. (2023). Research Note: Spreading Hate on TikTok. *Studies in Conflict & Terrorism, 46(5)*, 752-765. <https://doi.org/10.1080/1057610X.2020.1780027>
- Wislez, A. (2023). 5 argumenten voor neurodiversiteit. *Nursing 29, 16-21*. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1007/s41193-023-0204-x>
- Yeung, A., Enoch, N., & Abi-Jaoude. (2022). Tiktok and Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder: A Cross-Sectional Study of Social Media Content Quality. *The Canadian journal of psychiatry, 67(2)*, 070674372210828. https://www.researchgate.net/publication/358825043_TikTok_and_Attention-DeficitHyperactivity_Disorder_A_Cross-Sectional_Study_of_Social_Media_Content_Quality

- Zenone, M., Ow, N., & Barbic, S. (2021). TikTok and public health: a proposed research agenda. *Bmj Global Health*, *6*(11). <https://doi.org/10.1136/bmjgh-2021-007648>
- Zhang, X., Wu, Y., & Liu, S. (2019). Exploring short-form video application addiction: Socio-technical and attachment perspectives. *Temematics and Informatics*, *42*, 101243. <https://doi.org/10.1016/j.tele.2019.101243>
- Zhao, Z. (2021). Anlysis on the “Douyin (Tiktok) Mania” Phenomenon Based on Recommendation Algorithms. *E3S Web Conf*, *235*, 03029. <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202123503029>